

Česká zemědělská univerzita v Praze
Fakulta životního prostředí
Katedra ekologie krajiny

Česká zemědělská univerzita v Praze
**Fakulta životního
prostředí**

Bakalářská práce
Významné krajinné prvky Sokolovska

Vedoucí práce: doc. RNDr. Emilie Pecharová, CSc.
Bakalant: Linda Tomeszová, DiS.

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekologie krajiny

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Tomeszová Linda

Územní technická a správní služba - kombinované Karlovy Vary

Název práce

Významné krajinné prvky Sokolovska

Anglický název

Significant landscape features of Sokolovsko region

Cíle práce

Cílem práce je revize registrovaných významných krajinných prvků v rozsahu působnosti pověřeného obecního úřadu Sokolov, návrhy na případné změny a podklady pro návrh nových RVKP.

Metodika

Obsahem práce je mapování stavu současných registrovaných významných krajinných prvků (RVKP) registrovaných v roce 1993, zpracování popisných a grafických dat, verifikace popř. návrh na zrušení registrace RVKP u kterých již zanikl důvod ochrany, popřípadě u kterých byly zjištěny jiné důvody k jejich zrušení, a dále návrh nových lokalit vhodných k registraci.

Výstupy práce budou zpracovány ve standardních tabulkách doplněných mapovými podklady v GIS a fotodokumentací.

Harmonogram zpracování

- léto 2011 terénní šetření
- podzim 2011 zpracování výsledků + práce s GISem
- zima 2011/2012 osnova, vlastní práce, charakteristika jednotlivých RVKP
- jaro 2012 odevzdání práce

Rozsah textové části

40 stran

Klíčová slova

významný krajinný prvek, územní systém ekologické stability, mapování krajiny, GIS

Doporučené zdroje informací

MěÚ Sokolov

AOPK ČR

Krajský úřad Karlovarského kraje

starostové (i bývalí) obcí, na jejichž podnět byly VKP registrovány

internet

Melichar.V. (ed.): Koncepce ochrany přírody a krajiny Karlovarského kraje. KU KV, Karlovy Vary.

Veřejná správa, č. 31/2006. Registrované významné krajinné prvky na území České republiky.

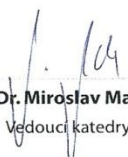
Významný krajinný prvek (metodická pomůcka pro vymezení kostry ekologické stability). MŽP ČR Plzeň. 1991.

Vedoucí práce

Pecharová Emilie, doc. RNDr., CSc.

Konzultant práce

ing. Hana Gillarová-Hrajnohová

doc. RNDr. Miroslav Martiš, CSc.

Vedoucí katedry

V Praze dne 30. 9. 2011

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma **Významné krajinné prvky Sokolovska** vypracovala samostatně pod vedením vedoucí bakalářské práce doc. RNDr. Emilií Pecharovou, CSc., s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány a uvedeny v seznamu literatury na konci práce.

V Praze 27. dubna 2012

.....

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu bakalářské práce doc. RNDr. Emílii Pecharové, CSc. za konzultace a cenné připomínky při zpracování mé bakalářské práce, dále Bc. Petru Krásovi za odbornou pomoc a drahocenný čas, který mi věnoval a na závěr mým kolegům za připomínky, technickou pomoc a podporu.

V Praze 27. dubna 2012

.....

Významné krajinné prvky Sokolovska

**Significant landscape features
of Sokolovsko region**

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na registrované významné krajinné prvky Sokolovska. Cílem práce je jejich revize, návrhy na případné změny a shromáždění podkladů pro návrh nových registrovaných významných krajinných prvků.

V úvodu a rešeršní části se věnuji celkové charakteristice území, pojmu registrovaný významný krajinný prvek a jeho funkce v krajině a dalšími souvisejícími pojmy vycházejícími z legislativy.

Charakterizuji jednotlivé významné krajinné prvky zaregistrované pověřeným úřadem Sokolov od roku 1993 a navrhuji případné změny či úplné zrušení registrovaných významných krajinných prvků. Dále navrhuji nové lokality vhodné k registraci a stručně je ve své práci charakterizuji. Zaměřuji se na lokality v rozsahu celého okresu Sokolov.

Shrnuji problematiku registrace významných krajinných prvků a popisuji vlastní poznatky získané v průběhu zpracování bakalářské práce.

Klíčová slova: významný krajinný prvek, územní systém ekologické stability, mapování krajiny, GIS

The Abstract

Bachelor work is concentrated on registered and important natural landscape elements of the city of Sokolov. The goal of this work is their review, suggestions for possible amendments, and gathering data for the design of new registered significant elements.

In the introduction and research part I characterize the overall characteristics: the concept of registered significant landscape element and its function in the landscape and other related concepts, based on legislation.

I describe each registered significant landscape element designated by Sokolov in 1993 and propose any changes or complete cancellation of registered significant landscape elements. This part follows the design of new sites suitable for registration and their characteristics. I focus on areas within the entire district of Sokolov.

I summarize the problems registering significant landscape elements and describe their own knowledge gained during the thesis process.

Keywords: significant landscape feature, territorial system of ecological stability, mapping the landscape, GIS

Obsah

1.	Úvod	12
2.	Cíle.....	15
3.	Rešerše.....	16
3.1	Základní charakteristika Sokolovska.....	16
3.2	Geologie a geomorfologie	16
3.3	Nerostné suroviny.....	16
3.4	Vodní režim v krajině.....	16
3.5	Klimatické podmínky	17
3.6	ÚSES, krajinný ráz, ekologická stabilita.....	17
3.7	Zvláště chráněná území, přírodní parky, Natura 2000.....	18
3.8	Druhová ochrana	19
3.9	Významné krajinné prvky	20
4.	Výsledky.....	21
4.1	RVKP (registrace zůstane zachována nebo bude upravena)	21
4.1.1	Přírozený skalní útvar s vodní plochou na p.č. 1005 k.ú. Dolní Rychnov	22
4.1.2	TTP v okolí rychnovských rybníků.....	24
4.1.3	TTP navazující na zástavbu Dolní Rychnov	25
4.1.4	Zamokřená lokalita v Anenské Vsi	27
4.1.5	Lokalita u rybníka v Anenské Vsi.....	29
4.1.6	Prameniště nad Habartovem.....	31
4.1.7	Louky nad přehradou Horka	33
4.1.8	Kamenné pařezy.....	35
4.1.9	Vstavačová lokalita na Staré Ovčárně.....	37
4.1.10	Vstavačová lokalita Hlavno	40
4.1.11	Zámecký park v Sokolově.....	43
4.1.12	Husovy sady	45
4.2	Registrované významné krajinné prvky navržené ke zrušení.....	48
4.2.1	TTP s výskytem vstavačů na pozemku p.č. 264 k.ú. Bukovany u Sokolova	48
4.2.2	TTP s výskytem vemeníků na pozemku p.č. 267/16 k.ú. Bukovany u Sokolova ...	50
4.2.3	TTP s výskytem vstavačů na pozemku p.č. 289 k.ú. Bukovany u Sokolova	52
4.2.4	Sídelní porost na pozemku p.č. 924/1 k.ú. Dolní Nivy	53
4.2.5	Obecní park na pozemku p.č. 848 k.ú. Dolní Rychnov.....	55
4.2.6	Mokřad na pozemku p.č. 1047/1 a 1047/3 k.ú. Dolní Rychnov.....	56
4.2.7	Mokřad na pozemku p.č. 1386/2 k.ú. Krajková	58
4.2.8	Přírozený skalní útvar Velký kámen na pozemku p.č. 841 k.ú. Habartov	59
4.2.9	Mokřad na pozemku p.č. 884/1 k.ú. Habartov	61

4.2.10	TTP, mokřad v údolí Libockého potoka	62
4.3	Zrušené registrované významné krajinné prvky	65
4.3.1	Bílý vrch.....	65
4.3.2	Hráz výsypky Matyáš – Týn	67
4.3.3	Opěrná hráz u Lomnice.....	68
4.4	Lokality navržené k registraci jako VKP	69
4.4.1	Třešňová alej Květná – Horní Částkov	69
4.4.2	Hornočástkovská jasanová alej	71
4.4.3	Vstavačová lokalita u kamenolomu Horní Rozmyšl.....	74
4.4.4	Kosatcová louka u osady Jalový Dvůr	76
4.4.5	Tůň v Markvarci.....	78
4.4.6	Viklánek nad Hruškovou.....	79
4.4.7	Vstavačová louka u Kaceřova	81
4.4.8	Vstavačová louka u Krajkové	83
4.4.9	Zatopený kamenolom v Hlavně	84
4.4.10	Pěnovcové mokřady	86
4.4.11	Lokalita rosnatek u Bukovan.....	89
4.5	Registrované významné krajinné prvky ostatních obcí s pověřeným úřadem.....	91
4.5.1	Dubová alej na pozemku p.č. 2567 k.ú. Dolní Chodov (MěÚ Chodov)	91
4.5.2	Bílá voda na pozemku p.č. 2600/1 k.ú. Dolní Chodov (MěÚ Chodov)	91
4.5.3	Koprnické louky ve Stříbrné (MěÚ Kraslice).....	92
6.	Metodika	93
7.	Diskuze	94
8.	Závěr.....	97
9.	Použitá literatura.....	98
10.	Přílohy.....	101

Seznam použitých zkratk a symbolů

C1 – kriticky ohrožený druh (dle Procházky, 2001)

C2 – silně ohrožený druh (dle Procházky, 2001)

C3 – ohrožený druh (dle Procházky, 2001)

C4 – druh vyžadující další pozornost (dle Procházky, 2001)

CHKO – chráněná krajinná oblast

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

ORP – obec s rozšířenou působností

PUFPL – pozemek určený k plnění funkce lesa

RVKP – registrovaný významný krajinný prvek

TTP – trvalý travní porost

ÚP – územní plán

ÚSES – územní systém ekologické stability

VKP – významný krajinný prvek

ZCHD – zvláště chráněný druh

ZCHÚ – zvláště chráněné území

1. Úvod

Krajina Sokolovska je poměrně různorodá, ačkoliv při zběžném pohledu projíždějícího se může zdát, že z původní krajiny zbylo jen málo. Bohužel téměř vše v dnešní době funguje na úkor přírody. Člověk zde zanechal svojí činností nesmazatelnou stopu, kterou se však různými prostředky snaží navrátit zpět do přírodě blízkého režimu.

Na území Sokolovska se nachází velký podíl dolových území, která utváří jakýsi typický ráz krajiny. Od padesátých let minulého století přešla hlubinná těžba na těžbu povrchovou, která má větší devastační účinek na krajinu. Dolová činnost vede ke vzniku hald, odvalů, výsypek a starých důlních děl. Výsledkem jsou rozsáhlá území, která se projevují svou nestabilitou, dochází ke svahovým pohybům a půdní erozi. Aby se tomu zabránilo, provádí se následně podle plánu sanací a rekultivací společnosti Sokolovské uhelné, právní nástupce, a.s. lesnické, zemědělské nebo vodní rekultivace (MěÚ Sokolov – odbor stavební a ÚP, 2010). Z pohledu ochrany přírody se často jedná o cenná území, na kterých vzniká kombinací řízených rekultivací a přirozenou sukcesí velmi hodnotný ekosystém. Čerstvě dosypané výsypky jsou poměrně rychle osidlovány různými skupinami organismů, včetně ohrožených a zákonem chráněných druhů (Přikryl, Faina, 1996).

V dnešní době se i uměle vytvořená krajina neboli krajina kulturní, stává znakem relativně zachovalé přírody (Löw, Míchal, 2003), kterou je potřeba chránit. Existují různé způsoby ochrany krajiny. Například zásahy do krajiny, kterými je míněno zejména umístování staveb mimo zastavěné či zastavitelné území obcí či jiné činnosti, které by mohly snížit nebo změnit ráz krajiny, jsou dle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, vázány na souhlas orgánu ochrany přírody. Zásahy do krajinného rázu mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonického měřítka a vztahů v krajině. Tím se dotýkáme pojmu významný krajinný prvek. Dle zákona č. 114/92 Sb., v platném znění, je významný krajinný prvek ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Mezi významné krajinné prvky řadíme lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy. To jsou tedy významné krajinné prvky ze zákona. Druhou skupinu tvoří registrované významné krajinné prvky. Jako významný krajinný prvek lze zaregistrovat zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené odkryvy, cenné plochy porostů a sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků. Tento výčet není konečný, registrace významného

krajinného prvku může být provedena u jakékoliv lokality, která splňuje alespoň jednu ze tří základních funkcí:

1. utváří typický vzhled krajiny
2. přispívá k její estetické hodnotě
3. přispívá k udržení její ekologické stability.

A proč jsem si zvolila právě toto téma bakalářské práce – pracuji na Městském úřadě Sokolov, odboru životního prostředí na úseku ochrany přírody a mezi mou působnost patří mimo jiné registrace významných krajinných prvků dle § 6 odst. 1 a jejich rušení dle § 6 odst. 3 zákona č. 114/92 Sb., v platném znění. MěÚ Sokolov má ve správním obvodu působnosti obce s rozšířenou působností (ORP) území o celkové rozloze 488,96 km², které zahrnuje celkem 30 obcí, z nichž 9 má statut města, jedna obec má statut městyse. Celkem se jedná o 90 katastrálních území (MěÚ Sokolov, 2010). Registraci významných krajinných prvků a jejich rušení MěÚ Sokolov však provádí v působnosti pověřeného obecního úřadu, což zahrnuje podstatně menší území. Celková rozloha území se člení do působnosti pěti obcí s pověřeným obecním úřadem – Kynšperk nad Ohří, Sokolov, Loket, Chodov a Horní Slavkov. Kraslicko, které je také součástí okresu Sokolov, má pouze jediný pověřený obecní úřad Kraslice. Jak jsou na tom jednotlivé obce co se týče počtu registrovaných významných prvků zhodnotím ve výsledcích práce a následně v diskuzi.

V působnosti MěÚ Sokolov je v současné době zaregistrováno celkem 23 významných krajinných prvků, z nichž 22 bylo zaregistrováno v roce 1993 tehdejším Městským úřadem v Sokolově, odborem výstavby, územního plánování a životního prostředí. V roce 1993 byla registrace významných krajinných prvků prováděna oznámením registrace bez správního řízení. Základní údaje pro zpracování bakalářské práce jsem načerpala z interních zdrojů MěÚ Sokolov, konkrétně z registračních listů jednotlivých RVKP vydaných v průběhu roku 1993 tehdejším MěÚ v Sokolově, odborem výstavby, územního plánování a životního prostředí a jejich mapových příloh.

V současné době se registrace významných krajinných prvků provádí formou standardního správního řízení a je nutno dbát na dodržení obecných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Správní řízení je postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá. Správní řízení se řídí určitými zásadami. Dle způsobu zahájení jsou dva typy správních řízení – na základě žádosti a z moci úřední. V případě registrace VKP je správní řízení zahajováno z moci úřední, kdy účastníkem řízení se stává vlastník dotčeného pozemku. Rozhodnutí o registraci se

rovněž oznamuje nájemci dotčeného pozemku, územně příslušnému stavebnímu úřadu a obci a není vyloučena ani účast občanských sdružení, pokud se do řízení v zákonné lhůtě přihlásí. Nelze zaregistrovat část krajiny, která je významným krajinným prvkem ze zákona (Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2005). Ustanovení o významných krajinných prvcích neplatí u zvláště chráněných území, nelze zde ani provádět jejich registraci.

Rozhodnutí o registraci VKP lze dle § 6 odst. 3 zákona č. 114/92 Sb., v platném znění, zrušit jen v případě, že veřejný zájem převyšuje zájem ochrany přírody. To platí i pro VKP, který byly zaregistrovány před účinností zákona č. 168/2004 Sb., který novelizoval zákon č. 114/92 Sb., tedy těch VKP, které byly registrovány zapsáním do seznamu. Problematiku s tímto ustanovením zákona popisují podrobněji v diskuzi.

Ustanovení o významných krajinných prvcích neplatí u zvláště chráněných území a ve ZCHÚ nelze významné krajinné prvky ani zaregistrovat.

2. Cíle

Cílem práce je revize registrovaných významných krajinných prvků v rozsahu působnosti pověřeného obecního úřadu Sokolov, návrhy na případné změny a podklady pro návrh nových lokalit registrovaných významných krajinných prvků.

Obsahem práce je:

- mapování stavu současných registrovaných významných krajinných prvků zaregistrovaných v roce 1993 a v dalších letech,
- zpracování popisných a grafických dat,
- verifikace, popřípadě návrh na zrušení registrace RVKP, u kterých zanikl důvod ochrany, popřípadě u kterých byly zjištěny jiné důvody k jejich zrušení,
- návrh nových lokalit vhodných k registraci.

3. Rešerše

3.1 Základní charakteristika Sokolovska

Území Sokolovska je součástí Karlovarského kraje nacházejícího se v západní části České republiky. Jeho rozloha činí 752,8 km². Území Sokolovska je převážně hornaté, jen střední část, cca třetina území, leží v kotlině – Sokolovské pánvi – se střední nadmořskou výškou 451,8 m. Na severu až severozápadně se zdvíhají Krušné hory. Nejvyšší horou Sokolovska je Špičák (990,8 m n. m.) v jeho krušnohorské části. V údolí Ohře leží mezi Loktem a Doubím nejnižší položená místa okresu (kolem 380 m n.m.). Na jih a jihovýchod od Sokolovské pánve se zdvíhá pohoří Slavkovského lesa (Zahradnický, Mackovčín, 2004).

3.2 Geologie a geomorfologie

Celé území Sokolovska náleží ke Krušnohorské soustavě České vysočiny. Vystupují zde krystalinické komplexy Krušných hor a na jihu krystalinické komplexy Slavkovského lesa. Tektonickou depresi mezi nimi vyplňují terciérní usazeniny.

Území Sokolovska zasahuje do tří rozdílných geomorfologických celků, což se odráží v rozrůzněnosti vegetace a flóry (Zahradnický, Mackovčín, 2004).

3.3 Nerostné suroviny

Sokolovsko se vyznačuje výskytem nerostných surovin. Půdní poměry Sokolovska byly hlavně ve druhé polovině 20. století silně ovlivněné těžbou uhlí. Sokolovská pánev je druhým největším místem se zásobou hnědého uhlí v České republice. Mimo to jsou zde ložiska rud, zejména wolframových a měděných, jílu, kaolinu, stavebního kamene a štěrkopísku (MěÚ Sokolov – odbor stavební a ÚP, 2010).

3.4 Vodní režim v krajině

Sokolovsko patří do povodí Labe, tedy do úmoří Severního moře. Pánevní oblastí protéká řeka Ohře, která svými přítoky odvodňuje celé území Sokolovska. Mnoho vodních ploch zůstává po vytěžených slojích hnědého uhlí a kaolinu, najdeme zde vodní nádrž Horka na Libockém potoce, Tatrovice na Tatrovickém potoce. Oblast Slavkovského lesa s rašelinnými jezírky je zásobárnou vody pro lázeňské prameny (MěÚ Sokolov – odbor stavební a ÚP, 2010).

Retenční schopnost území je malá a stupeň rozkolísanosti odtoku je střední. V minulosti byly provedeny zásahy do původního vodního režimu v důsledku těžby v

podobě přeložení většiny vodních toků. Po ukončené těžbě probíhala a dosud probíhá rekultivace a v jejímž rámci vznikají nové vodní plochy. Mezi nejvýznamnější patří vodní nádrž Michal v k.ú. Vítkov u Sokolova. V současné době probíhá napouštění vodní nádrže Medard, jejíž rozloha bude činit cca 490 ha. Takto rozsáhlá vodní plocha bude mít vliv na vodohospodářské poměry v území (MěÚ Sokolov – odbor stavební a ÚP, 2010).

3.5 Klimatické podmínky

Okres Sokolov leží ve dvou klimatických oblastech – Sokolovská pánev v mírně teplé, vyšší a hornaté a horské polohy Krušných hor a Slavkovského lesa v chladné klimatické oblasti. Průměrné roční teploty vzduchu se pohybují v nižších polohách mezi 6 – 7 °C, v horských oblastech kolem 5 °C. Letních dnů je v průměru 10 až 40, mrazových dnů 110 až 150 za rok. Absolutní teplotní maxima v okolí Sokolova vystoupila na 35 °C, minima poklesla na –26 °C. Dlouhodobé průměrné roční úhrny atmosférických srážek se pohybují na většině území od 600 mm do 800 mm, v Krušných horách až do 1000 mm (Zahradnický, Mackovčín, 2004).

Území Krušných hor a Slavkovského lesa je dobře provětráváno, více inverzí je zaznamenáno v pánevní oblasti. Převládá západní a severozápadní proudění vzduchu (Zahradnický, Mackovčín, 2004).

3.6 ÚSES, krajinný ráz, ekologická stabilita

Územní systém ekologické stability podle § 3 písmene a) zákona č. 114/92 Sb., v platném znění, je vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Hlavním smyslem ÚSES je posílit ekologickou stabilitu krajiny zachováním nebo obnovením stabilních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb. Jednotlivé části ÚSES mají být tvořeny sukcesně vyspělými ekosystémy, jejichž vznik je dlouhodobou záležitostí v řádech až několika stovek let. Vymezením ÚSES jsou do krajiny vnášeny velmi trvalé struktury (Löw a kol., 1995). Na území ORP Sokolov je vymezen ÚSES nadregionální dle Zásad územního rozvoje Karlovarského kraje, regionální a místní ÚSES a interakční prvky, které byly vymezeny v rámci zpracovaných územních plánů. Na území ORP Sokolov je vymezeno 2309,48 ha (4,7 % území) lokálního ÚSES, 5293,04 ha regionálního ÚSES (10,8 %) a 2869,33 ha nadregionálního ÚSES (5,9 %) (MěÚ Sokolov – odbor stavební a ÚP, 2010). Téměř celé území České republiky je pokryto generely ÚSES, ty však nemají právní sílu. ÚSES se stává závazným až po zapracování do územních plánů velkých územních celků (týká se pouze regionálních a nadregionálních ÚSES), územních plánů obcí či návrhů komplexních pozemkových úprav. ÚSES je jedním z typů ekologických sítí. Dalšími typy jsou Síť biogenetických

rezervací (BGR), Natura 2000, Smaragd, EECONET (Evropská ekologická síť) a Evropské diplomy Rady Evropy.

V rámci Evropské ekologické sítě je vymezena centrální část CHKO Slavkovský les jako jádrové území evropského významu a další lokality jsou zahrnuty mezi zóny zvýšené péče o krajinu. Stávající česká legislativa na úseku ochrany přírody a krajiny však tyto kategorie neuvádí (a neuznává), tudíž z titulu jejich vymezení nelze uplatňovat žádné požadavky, popř. omezení ve vztahu k vlastníkům, správcům a nájemcům nemovitostí. Legislativní ochrana jádrového území evropského významu a řady zón zvýšené péče o krajinu je ale dostatečně zajištěna sítí maloplošných zvláště chráněných území, CHKO a ÚSES (www.ochranaprirody.cz).

Ráz krajiny je významnou hodnotou dochovaného přírodního a kulturního prostředí a je proto chráněn před znehodnocením. Je dán specifickými rysy a znaky, které vytvářejí její rázovitost - odlišnost a jedinečnost. Ráz krajiny vyjadřuje nejenom přítomnost pozitivních jevů a znaků, ale též kulturní a duchovní dimenzi krajiny. Pojmu „krajinný ráz“ odpovídá pojem „charakter krajiny“, vyjádřený především morfologií terénu, charakterem vodních toků a ploch, vegetačního krytu a osídlením (Löw, Míchal, 2003). V rámci ÚAP 2008 byly identifikovány oblasti a místa krajinného rázu. Mezi oblasti krajinného rázu (OKR) patří OKR Slavkovský les a OKR Krušné hory. Jako místa krajinného rázu (MKR) byla vyhodnocena MKR Bukovany, MKR Chlum, MKR Kynšperk, MKR Nové Sedlo, MKR Svatava, MKR Pochlovice a MKR Sokolovsko (MěÚ Sokolov – odbor stavební a ÚP, 2010).

Koeficient ekologické stability (KES) se vyjadřuje jako podíl ploch ekologicky stabilních a ploch, které zatěžují životní prostředí. Počítá se jako poměr druhů pozemků: chmelnice + vinice + zahrady + ovocné sady + trvalé travní porosty + pastviny + lesní půda + vodní plochy / orná půda + zastavěné plochy + ostatní plochy. ORP Sokolov patří v rámci Karlovarského kraje k ORP s nižším koeficientem ekologické stability. V roce 2009 činila hodnota koeficientu ekologické stability na území ORP Sokolov 1,86 (MěÚ Sokolov – odbor stavební a ÚP, 2010). Dle Zásad územního rozvoje Karlovarského kraje bylo na základě hodnocení krajinného rázu (Anděl, 2005) zjištěno, že většinu území kraje (přes 80%) pokrývají plochy se střední, vysokou a nejvyšší ochranou. V Karlovarském kraji jsou značné rozdíly dle jednotlivých katastrů, celkově je ale KES Karlovarského kraje nejvyšší v České republice a má zlepšující se tendenci (v r. 1995 1,66, v r. 2005 1,93).

3.7 Zvláště chráněná území, přírodní parky, Natura 2000

Sokolovsko se vyznačuje velkým množstvím zvláště chráněných území. Nejrozsáhlejší je velkoplošné ZCHÚ CHKO Slavkovský les. Dále se zde nachází řada

maloplošných zvláště chráněných území typu národní přírodní rezervace (Velké jezero, Velký močál, Kladské rašeliny, Pluhův bor), přírodní rezervace (V rašelinách, Údolí Teplé) a přírodní památky (Kamenný hřib, Přebuzské vřesoviště, Rašeliště Haar, Rotava, Studenec, Údolí Ohře, Vysoký kámen, Dominova skalka, Moučné pytle) (Zahradnický, Mackovčín, 2004).

Pod zvláštní formou ochrany jsou přírodní parky (na území Sokolovska je přírodní park Leopoldovy Hamry a Přebuz) a lokality zařazené v soustavě Natura 2000, mezi něž se řadí evropsky významné lokality (Kaňon Ohře, Kladské rašeliny, Krásenské rašeliště, Krušnohorské plató, Matyáš, Medvědí rozhledy, Nadlesí, Pískovna Erika, Ramena Ohře, Šibeniční vrch, Teplá s přítoky a Otročínský potok, Tisovec, U bunkru, Úpolínová louka – Křížky, Vysoký kámen) a ptačí oblasti, na Sokolovsku se však žádná ptačí oblast nenachází (www.drusop.nature.cz). Vybudování soustavy Natury 2000 je právně vymahatelnou povinností na základě směrnice č. 92/43/EEC o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a směrnice č. 79/409/EEC, o ochraně volně žijících ptáků. S mapováním Natura 2000 úzce souvisí publikace Katalog biotopů České republiky (Chytrý a kol., 2001). Katalog vznikl jako základní podklad pro vytvoření dvou evropských soustav chráněných území zvaných Natura 2000 a Smaragd v České republice. Jedná se o publikaci s vyčerpávajícím přehledem všech typů přírodního prostředí České republiky.

3.8 Druhová ochrana

I přes svou poměrně malou rozlohu se Česká republika vyznačuje velkým bohatstvím druhů rostlin a živočichů. To je dáno zejména její polohou na hranici několika biogeografických oblastí, ale také historickým a kulturním vývojem. Celkem bylo zaznamenáno více než 2 700 druhů vyšších rostlin, 2 400 druhů nižších rostlin, 50 000 druhů bezobratlých a asi 380 druhů obratlovců rozmnožujících se v České republice (www.ochranaprirody.cz). Podle zákona č. 114/92 Sb., v platném znění, jsou všechny druhy rostlin a živočichů chráněny před poškozováním a ničením, sběrem či odchytom, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí. Území s dočasným nebo nepředvídaným výskytem významných rostlinných nebo živočišných druhů, nerostů nebo paleontologických nálezů může orgán ochrany přírody dle zákona č. 114/92 Sb., v platném znění, svým rozhodnutím vyhlásit za přechodně chráněnou plochu. To vše se řadí do tzv. obecné ochrany. Do zvláštní druhové ochrany se řadí zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, tyto druhy jsou vyjmenovány v příloze I a II vyhlášky 395/92 Sb., v platném znění. Stupeň ohrožení jednotlivých druhů dále stanovuje na

základě současných vědeckých poznatků Červený seznam. Červené seznamy ohrožených druhů jsou stále zpřesňovány podle nových poznatků a změn probíhajících v krajině, protože s probíhajícími změnami v krajině se může měnit i ohrožení toho kterého druhu. Červený seznam zahrnuje 4 kategorie: C1 – kriticky ohrožené druhy, C2 – silně ohrožené druhy, C3 – ohrožené druhy, C4 – vzácnější taxony vyžadující další pozornost (Procházka, 2001).

3.9 Významné krajinné prvky

Pojem významný krajinný prvek vychází ze zákona č. 114/92 Sb., v platném znění. Zákon byl v průběhu let několikrát novelizován, definice VKP však zůstala v nezměněné podobě. Jsou dvě skupiny významných krajinných prvků. První skupina zahrnuje prvky, které jsou přímo definovány v zákoně a tudíž se jedná o VKP ze zákona. Do druhé skupiny jsou zařazeny prvky, které zaregistruje orgán ochrany přírody. Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. V případě umístování staveb, pozemkových úprav, změn kultur pozemků, odvodňování pozemků, úprav vodních toků a nádrží, těžbě nerostů a dalších činností ve významném krajinném prvku je nutné nejprve požádat příslušný orgán ochrany přírody o vydání závazného stanoviska.

V zahraničí jsou významným krajinným prvkům nejbližší obsahem a stupněm ochrany oblasti mimořádné přírodní krásy (Areas of Outstanding Natural Beauty) vyhlášené v Anglii, Walesu a Severním Irsku. Představují osobitou kategorii chráněných území, ale účinností ochrany se do značné míry blíží pojmu VKP dle zákona č. 114/92 Sb., v platném znění. Většina zemí používá pouze pojem chráněná území, nikoliv rozdělení na zvláště a obecně chráněná jak je tomu v České republice (Plesnik, 2012, in litt.).

4. Výsledky

4.1 RVKP (registrace zůstane zachována nebo bude upravena)

Tato kapitola je zaměřena na významné krajinné prvky registrované pověřeným úřadem Sokolov, u nichž bude registrace zachována. Jedná se o 11 významných krajinných prvků zaregistrovaných na podnět obcí v roce 1993, pouze VKP Kamenné pařezy byl zaregistrován v roce 2011. V některých případech bude registrace VKP upravena, tzn. rozšířena o další cenné lokality, popřípadě zúžena pouze na zájmovou část. Převažují lokality významné z botanického hlediska.

Poř. č.	Název	Katastr	Parcelní číslo	Datum registrace
1	Vodní plocha Dolní Rychnov	Dolní Rychnov	1005	19.1.1993
2	TTP v okolí rychnovských rybníků	Dolní Rychnov	1008 (nyní 1008/1)	19.1.1993
3	TTP navazující na zástavbu Dolní Rychnov	Dolní Rychnov	1031	19.1.1993
4	Zamokřená plocha v Anenské Vsi	Krajková	707/6	26.1.1993
5	Lokalita u rybníka v Anenské Vsi	Krajková	750/2 (+750/6)	26.1.1993
6	Prameniště nad Habartovem	Hrádek u Krajkové	633/1 (+663/20)	26.1.1993
7	Louky nad přehradou Horka	Květná u Krajkové	242/1, 242/2 (nyní 242/3), 330/1, 340/1, 349, 448/1, 453	26.1.1993
8	Kamenné pařezy	Habartov	660/1	8.12.2011
9	Vstavačová lokalita na Staré Ovčárně	Vítkov u Sokolova	307 (nyní 307/1)	10.2.1993
10	Vstavačová lokalita Hlavno	Hlavno	207, 208/1	10.6.1993
11	Zámecký park	Sokolov	172 (nyní 172/1), 174 (nyní 174/1), 175, 3388/11, 3388/12, 3406/1, 3407, 3408/1	10.2.1993
12	Husovy sady	Sokolov	3421/9, 3421/10, 3421/11, 3028/1, 3028/2, 3431/2, 3435/1, 3029/1, 3029/2, 3032, 3326, 3453	10.2.1993

Tab. č. 1 Přehled RVKP, jejichž registrace zůstane zachována nebo bude upravena (Tomeszová, 2012)

4.1.1 Přírozený skalní útvar s vodní plochou na p.č. 1005 k.ú. Dolní Rychnov

Jedná se lokalitu u Rychnovských rybníků zaregistrovanou dle registračního listu dne 19.1.1993 jako přírozený skalní útvar s vodní plochou na pozemku p.č. 1005 k.ú. Dolní Rychnov. Ve skutečnosti se však jedná o zatopenou pinku vzniklou v důsledku hornické činnosti.

Na vodní plochu navazují rostlinná, především litorální společenstva. Dříve se zde vyskytoval zvláště chráněný druh řezan pilolistý (*Stratiotes aloides*) – chráněn dle §2 a C2 a rdest alpský (*Potamogeton alpinus*) – chráněn dle §2 a C2. Území je vhodným refugiem nejen pro rostliny, ale především pro obojživelníky a drobné živočichy vázané na vodní prostředí (Melichar, 2005). Vodní plochu využívají každoročně k hnízdění lysky černé (*Fulica atra*).

Jižní část lokality je zarostlá vrbinou úzkoslitou (*Chamaenerium angustifolium*) a invazním druhem křídlatky (*Reynoutria*), dále se v lokalitě vyskytuje sítina rozkladitá (*Juncus effusus*). Vodní plocha plošně zarůstá rákosem obecným (*Phragmites australis*) a orobincem širokolistý (*Typha latifolia*).

Zastoupení dřevin: bez černý (*Sambucus nigra*), topol osika (*Populus tremula*), vrba bílá (*Salix alba*), vrba křehká (*Salix fragilis*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), ostružiník maliník (*Robus idaeus*).

Výměra lokality: 0,77 ha (původní výměra je 1,4 ha)

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

K1 Mokřadní vrbiny

V1 Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod

M1.1 Rákosiny eutrofních stojatých vod

Navrhovaná opatření:

- Do budoucna bude vhodné upravit hranice RVKP pouze na vodní plochu a její bezprostřední okolí.
- Původní název RVKP je přírozený skalní útvar s vodní plochou – ve skutečnosti se jedná o vodní plochu vzniklou v místě propadu v důsledku hornické činnosti – bude vhodné změnit název RVKP.
- V současné době není nutné provádět management.
- Nově vymezená plocha RVKP je vyznačena ve výřezu katastrální mapy červenou barvou (Obr. č. 1).

Obr. č. 1 Vymezení RVKP k.ú. Dolní Rychnov (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomeszová, 2011)

Foto č. 1 Vodní plocha s lyskami černými (Tomeszová, 23.4. 2011)

Foto č. 2 Břehový porost, (Tomeszová, 23.4.2011)

Foto č. 3 Zarostlá lokalita navazující na vodní plochu (Tomeszová, 23.4.2011)

4.1.2 TTP v okolí rychnovských rybníků

Jedná se o zarostlou neudržovanou plochu mezi rychnovskými rybníky zaregistrovanou dle registračního listu na pozemku p.č. 1008 (nyní **1008/1**) k.ú. Dolní Rychnov dne 19.1.1993. V lokalitě se nachází mokřadní společenstva a vrbové porosty při březích potoka vyúsťujícího z Horního Rychnovského rybníka. Lokalita slouží jako vhodný úkryt pro ptactvo.

Zjištěné dominantní rostlinné druhy: krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*), vrbina úzkolistá (*Chamaenerium angustifolium*), děhel lesní (*Angelica sylvestris*).

Zastoupení dřevin: topol osika (*Populus tremula*), dub letní (*Quercus robur*), jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*), bez černý (*Sambucus nigra*), vrba bílá (*Salix alba*), olše lepkavá (*Alnus glutinosa*).

Výměra lokality: 1,41 ha

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

T1.5 Vlhké pcháčové louky, degradovaná s příměsí X12 Nálety pionýrských dřevin

Navrhovaná opatření:

- Tvorba tůň (Krása, 2011, in verb.).
- Pravidelné kosení lokality.

Obr. č. 2 Vymezení RVKP k.ú. Dolní Rychnov (zdrojová data: ČÚZK, 2011)

Foto č. 4 (Tomeszová, 23.11.2011)

Foto č. 5 (Tomeszová, 23.11.2011)

4.1.3 TTP navazující na zástavbu Dolní Rychnov

Neudržovaná, avšak zajímavá lokalita poskytující přirozený úkryt ptactvu a drobnějším druhům živočichů. Jedná se o travní porost mezi zástavbou a polem roztroušeně porostlý náletem hlohu.

Zjištěné dominantní rostlinné druhy: rozrazil rezekvítek (*Veronica chamaedrys*), krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*), srha říznačka (*Dactylis glomerata*), přeslička rolní (*Equisetum arvense*), vřes obecný (*Calluna vulgaris*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), svízel přítula (*Galium aparine*), vratič obecný (*Tanacetum vulgare*), řebříček obecný (*Achillea millefolium*), třezalka tečkovaná (*Hypericum perforatum*), čertkus luční (*Succisa pratensis*), pcháč bahenní (*Cirsium palustre*), třtina křovištní (*Calamagrostis epigejos*), třeslice prostřední (*Briza media*), pýr plazivý (*Elytrigia repens*), kostřava červená (*Festuca rubra*) a další běžné druhy trav.

Zastoupení dřevin: topol osika (*Populus tremula*), vrba jíva (*Salix caprea*), vrba popelavá (*Salix cinerea*), vrba křehká (*Salix fragilis*), růže šípková (*Rosa canina*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), jabloň (*Malus sp.*).

Výměra lokality: 3,11 ha

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):
mozaika K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny, T1.1 Mezofilní ovsíkové louky, T8.2B Sekundární podhorská a horská vřesoviště bez výskytu jalovce obecného

Navrhovaná opatření:

V současné době ponechat bez zásahu.

Obr. č. 3 Vymezení RVKP k.ú. Dolní Rychnov (zdrojová data: ČÚZK, 2011)

Foto č. 6 (Tomeszová, 23.11.2011)

4.1.4 Zamokřená lokalita v Anenské Vsi

Jako významný krajinný prvek byl dle registračního listu zaregistrován dne 26.1.1993 celý pozemek p.č. 707/6 (nyní **564/1**) k.ú. Krajková. Z celkové výměry pozemku 22,5 ha lze z hlediska ochrany přírody pouze 3,85 ha označit jako hodnotnou lokalitu s vyšší ekologicko-stabilizační hodnotou. Větší část rozlohy pozemku tvoří trvalý travní porost. V lokalitě se vyskytují vlhkomilné rostliny, není vyloučen výskyt čertkusu lučního (*Succisa pratensis*), který je živnou rostlinou vzácného motýla z rodu babočkovitých hnědáška chrastavcového (*Euphydrya saurinia*). Lokalita je dle územního plánu Krajková (2009) částečně součástí ÚSES (lokální biocentrum).

Zjištěné dominantní rostlinné druhy: bolševník obecný (*Heracleum sphondylium*), krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*), pcháč oset (*Cirsium arvense*), svízel syřišťový (*Galium verum*), vrbina úzkolistá (*Chamaenerium angustifolium*), vikev ptačí (*Vicia cracca*), třezalka tečkovaná (*Hypericum perforatum*), vratič obecný (*Tanacetum vulgare*), přeslička rolní (*Equisetum arvense*), metlice trsnatá (*Deschampsia cespitosa*), děhel lesní (*Angelica sylvestris*), tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*), svízel bahenní (*Galium uliginosum*),

Zastoupení dřevin: vrba ušatá (*Salix aurita*), vrba popelavá (*Salix cinerea*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), ostružiník maliník (*Robus idaeus*). Jihovýchodní část větší plochy zarůstá náletem topolu osiky (*Populus tremula*) a břízy bradavičnaté (*Betula pendula*).

Výměra nově navržené lokality: 3,85 ha (původní výměra je 22,5 ha)

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

T1.5 Vlhké pcháčové louky (převažuje)

K1 Mokřadní vrbina

X12 Nálety pionýrských dřevin

Navrhovaná opatření:

- Registrace se vztahuje na již neexistující pozemek p.č. 707/6 k.ú. Krajková – je nutné provést přeregistraci významného krajinného prvku na pozemek p.č. 564/1 k.ú. Krajková.
- Ve výřezu katastrální mapy jsou červenou čarou vymezeny plochy, na které se bude registrace vztahovat (Obr. č. 4).

Obr. č. 4 Vymezení RVKP k.ú. Krajková (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomeszová, 2011)

Foto č. 7 21.7.2011 (Tomeszová, 21.7.2011)

Foto č. 8 (Tomeszová, 21.7.2011)

Foto č. 9 (Tomeszová, 21.7.2011)

4.1.5 Lokalita u rybníka v Anenské Vsi

Významný krajinný prvek byl zaregistrován dne 26.1.1993 na pozemku p.č. 750/2 (ostatní plocha) k.ú. Krajková. Dle registračního listu se jedná o přirozený skalní výchoz v okolí rybníka v Anenské Vsi. Na základě terénního šetření bylo zjištěno, že se na předmětném pozemku žádný skalní výchoz nenachází, jedná se o břehový porost u místního rybníka. Pozemek je dle územního plánu Krajková (2009) součástí územního systému ekologické stability (interakční prvek), proto je vhodné jeho registraci zachovat a rozšířit o další pozemek.

Zjištěné dominantní rostlinné druhy: tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), netýkavka malokvětá (*Impatiens parviflora*), blatouch bahenní (*Caltha palustris*), bolševník velkolepý (*Heracleum mantegazzianum*), kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*), sítina rozkladitá (*Juncus effusus*), přeslička lesní (*Equisetum sylvaticum*).

Zastoupení dřevin: olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), topol osika (*Populus tremula*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), vrba křehká (*Salix fragilis*).

V lokalitě se vyskytuje zvláště chráněný druh rosnička zelená (*Hyla arborea*) a z rostlin je zde zastoupen ZCHD prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), který se údajně nachází na východní části pozemku (Uhlík, 2011, in verb.). Jeho výskyt nebyl v letošním roce potvrzen.

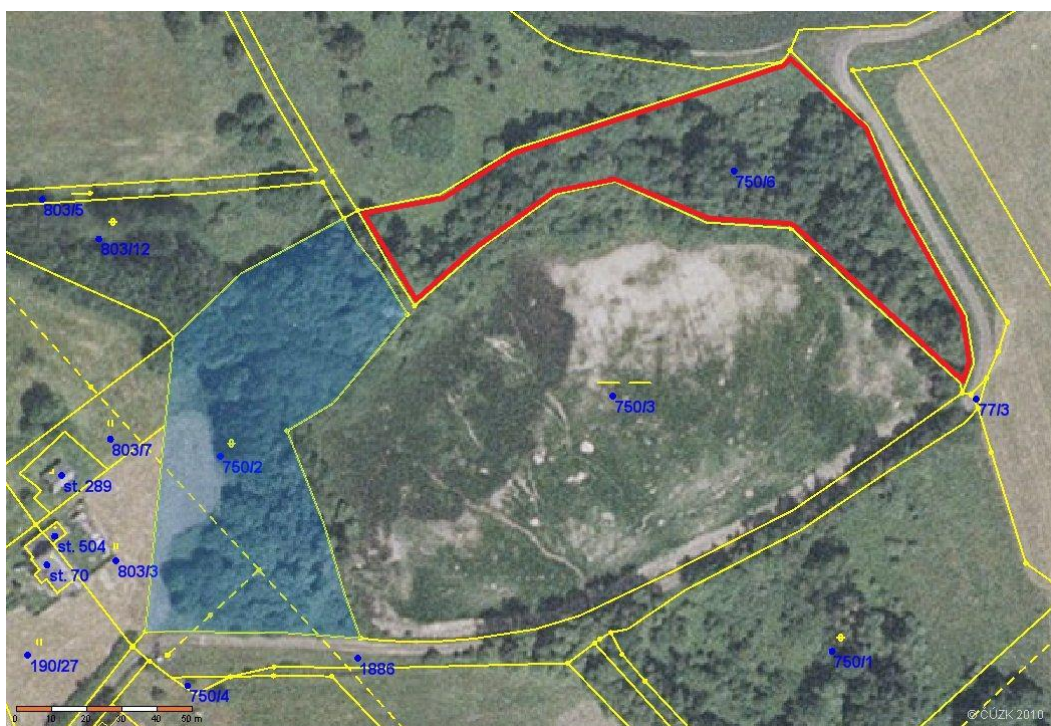
Výměra nově navržené lokality: 1,04 ha (původní výměra byla 0,5 ha)

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy

Navrhovaná opatření:

- Likvidace bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*).
- Registrace VKP bude zachována a rozšířena o pozemek p.č.750/6 k.ú. Krajková. RVKP bude v rámci rozšíření zároveň také přejmenován (současný název je Přirozený skalní výchoz v Anenské Vsi).
- Rozsah území, o které bude rozšířen stávající RVKP, je vyznačen ve výřezu katastrální mapy červenou barvou (Obr. č. 5).

Obr. č. 5 Vymezení RVKP k.ú. Krajková (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomeszová, 2011)

Foto č. 10 Na RVKP navazuje rybník zarostlý přesličkou bahenní (Tomeszová, 12.7.2011)

Foto č. 11 Olšový porost navazující na rybník (Tomeszová, 12.7.2011)

Foto č. 12 (Tomeszová, 2.11.2010)

4.1.6 Prameniště nad Habartovem

Významný krajinný prvek byl dle registračního listu zaregistrován dne 26.1.1993 na pozemcích p.č. 633/1, 634/3 a 644/3 k.ú. Hrádek u Krajkové. V roce 2011 byla rozhodnutím zrušena registrace významného krajinného prvku na pozemcích p.č. 634/3 a 644/3. Pozemek p.č. 634/3 vlastní soukromý zemědělec, je v současné době oplocen a využíván k pastvě hospodářských zvířat. Terénním šetřením bylo zjištěno, že pozemek p.č. 644/3 je neudržovaný, postupně zarůstá bolševníkem velkolepým (*Heracleum mantegazzianum*) a náletovými dřevinami.

Registrace středového pozemku p.č. 633/1, na kterém se nachází prameniště bezejmenného vodního toku vyúsťujícího na jihu od Habartova do recipientu Habartovského potoka, zůstane zachována. Je plánováno rozšíření registrace i na sousední pozemek p.č. 663/20, který je obdobného charakteru.

Zastoupení dřevin: bříza bělokorá (*Betula pendula*), olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), bez černý (*Sambucus nigra*).

Výměra nově navržené lokality: 6,64 ha (původní výměra je 20,54 ha)

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy, doplněno X12 Nálety pionýrských dřevin

Navrhovaná opatření:

- Registrace významného krajinného prvku bude rozšířena o pozemek p.č. 663/20 k.ú. Hrádek u Krajkové, nově vymezená část je vyznačená ve výřezu katastrální mapy červenou barvou (Obr. č. 6).
- RVKP bude zaregistrováno pod názvem Prameniště nad Habartovem.
- Likvidace bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*) zavlečeného z okolních pozemků.

Obr. č. 6 Vymezení RVKP k.ú. Hrádek u Krajkové (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomesová, 2011)

Foto č. 13 Zrušená část RVKP, v současné době pastvina (Tomesová, 24.3.2011)

Foto č. 14 Zamokřená část (Tomesová, 24.3.2011)

Foto č. 15 Zamokřená část pozemku – prameniště (Tomeszová, 24.3.2011)

Foto č. 16 Zrušená část RVKP, neudržovaná louka s torzi bolševníku velkolepého (Tomeszová, 24.3.2011)

4.1.7 Louky nad přehradou Horka

Významný krajinný prvek byl zaregistrován dle registračního listu dne 26.1.1993 na pozemcích p.č. **242/1** (TTP), 242/2 (nyní **242/3**), **330/1**(TTP), **340/1** (TTP), **349** (TTP), **448/1**(TTP) a **453** (TTP) k.ú. Květná u Krajkové. Jedná se o trvalé travní plochy za přehradou Horka. Bohatá rostlinná travinobylinná společenstva jsou tvořena mnoha zástupci naší flory.

Zjištěné dominantní rostlinné druhy: rozrazil rezekvítek (*Veronica chamaedris*), štavel kyselý (*Oxalis acetosella*), řebříček obecný (*Achillea millefolium*), srha říznačka (*Dactylis glomerata*), kopretina bílá (*Leucanthemum vulgare*), bojínek luční (*Pheleum pratense*), krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*), čekanka obecná (*Cichorium intybus*), jetel luční (*Trifolium pratense*), jetel plazivý (*Trifolium repens*), štírovník růžkatý (*Lotus corniculatus*), tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*).

Zastoupení dřevin: jabloň (*Malus sp.*)

Výměra nově navržené lokality (bez pozemku p.č. 340/1): 15,87 ha

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

Mokrý část - T1.6 Vlhká tužebníková lada místy s přechodem do T1.5 Vlhké pcháčové louky

Suchá část - T1.1 Mezofilní ovsíkové louky

X2 Intenzivně obhospodařovaná pole

Plánovaná opatření:

- Bude zrušena část registrovaného významného krajinného prvku v rozsahu pozemku p.č. 340/1 k.ú. Květná u Krajkové. Jedná se intenzivně obhospodařovaný pozemek.
- Je nutné informovat vlastníky o tom, že jsou jejich pozemky zaregistrovány jako významné krajinné prvky.
- Pravidelné kosení pozemků.

Obr. č. 7 Vymezení RVKP k.ú. Květná u Krajkové (zdrojová data: ČÚZK, 2011)

Foto č. 17 (Tomeszová, 24.5.2011)

Foto č. 18 Intenzivně obhospodařovaný pozemek, jehož registrace bude zrušena (Tomeszová, 24.5.2011)

Foto č. 19 (Tomeszová, 24.5.2011)

Foto č. 20 (Tomeszová, 24.5.2011)

4.1.8 Kamenné pařezy

Významný krajinný prvek se nachází na pozemku p.č. **660/1** k.ú. Habartov na severním svahu hnědouhelného povrchového dolu Medard – Libík, na kterém již byla ukončena těžba. Jedná se o umělý odkryv s nalezištěm nerostů a zkamenělin. V lokalitě se vyskytují paleontologické nálezy s otisky rostlin pocházející ze stratigrafického rozhraní starších a mladších třetihor, nálezy zkamenělých mineralizovaných pařezů a polehlých kmenů jehličnanů a nálezy derivátů pryskyřice. Tato geologická významná lokalita je dokladem alkalického vulkanismu s centrem v oblasti Doupovských hor, dokumentuje mechanismus přepřelavování pyroklastik vodními proudy, je dokladem cyklických vysokofrekvenčních klimatických výkyvů na bázi miocénu. Území je typovou lokalitou pro stanovení stáří vrstev sokolovské pánve paleomagnetickou metodou a instruktážní studijní lokalitou o prostředí bývalého lomu Medard – Libík (Rojík, 2000).

O registraci významného krajinného prvku bylo rozhodnuto po uplynutí platnosti ochrany přechodně chráněné plochy, kterou byla zajištěna ochrana této lokality na přechodnou dobu do 24.4.2011. Forma přechodně chráněné plochy byla zvolena z toho důvodu, že se jednalo o neustále se vyvíjející území, kdy v okolí probíhaly rekultivační práce. Nyní, po ukončení rekultivačních prací, je ochrana lokality zajištěna trvalým způsobem. Podnět na zajištění ochrany této lokality dal místní geolog a zaměstnanec společnosti Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. RNDr. Petr Rojík Ph.D.

Výměra lokality: 0,6 ha (plocha RVKP je vymezena v provozně důlní mapě v měřítku 1 :2000 ze dne 8.3.2001)

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X6 Antropogenní plochy se sporadickou vegetací mimo sídla

Navrhovaná opatření:

- Dle rozhodnutí o registraci významného krajinného prvku bude v dalších letech nutné provést zásahy v lokalitě k zabezpečení trvalého charakteru lokality (např. odstranění náletu, odtěžení zvětralých vrstev). S těmito zásahy se počítá po ukončení rekultivačního cyklu (přibližně v roce 2016).
- Okolí jezera Medard bude v dohledné době využíváno jako rekreační zóna se sítí cyklostezek a dalších rekreačních objektů, je tedy nutné počítat s vyšší návštěvností lokality a vyřešit vhodné zabezpečení lokality – omezení přístupu k zájmovému území, např. prohloubení příkopu ze směru od cesty, výsadba dřevin kolem lokality apod. (Pecharová, 2012, in verb.).

Obr. č. 8 Vymezení RVKP k.ú. Habartov (zdrojová data: ČÚZK, 2012, upravila Tomesová, 2012)

Foto č. 21 Celkový pohled na lokalitu (Tomeszová, 26.7.2011)

Foto č. 22 Zkamenělý pařez (Tomeszová, 26.7.2011)

Foto č. 23 Zkamenělý kmen (Tomeszová, 26.7.2011)

Foto č. 24 Otisk listu z období třetihor (Tomeszová, 26.7.2011)

4.1.9 Vstavačová lokalita na Staré Ovčárně

Jedná se o cenná mokřadní a prameništní společenstva a vrbové porosty poblíž pravého břehu Lobežského potoka. Druhově bohatý mokřad s výskytem mnoha vzácných druhů rostlin, např. prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) – chráněn dle §3 a C3, kozlíku dvoudomého (*Valeriana dioica*) – chráněn dle C4, je zároveň vhodným biotopem pro živočišné druhy (Melichar, 2005). Lokalita je každoročně kosena z finančních prostředků získaných z dotačního programu Ministerstva životního prostředí - Program péče o krajinu. Počet prstnatce májového v lokalitě postupně klesá, jeho výskyt byl naposledy potvrzen Petrou Němečkovou, pracovníkem Městského úřadu Sokolov v roce 2010 v počtu 7 ks. Druhově pestrá lokalita je ohrožena zarůstáním konkurenčními expanzními druhy jako je tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*). Pokud by biotop T1.5 nebyl každoročně kosena, vedlo by to pravděpodobně k jeho sukcesi přes tužebníkové lado k mokřadním olšinám (MŽP, 2004).

Další zjištěné rostlinné druhy: kuklík potoční (*Geum rivale*), blatouch bahenní (*Caltha palustris*), rdesno hadí kořen (*Bistorta major*), tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*), psárka luční (*Alopecurus pratensis*), suchopýr úzkolistý (*Eriophorum angustifolium*), krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*), přeslička bahenní (*Equisetum palustre*), sítina rozkladitá (*Juncus effusus*), kohoutek luční (*Lychnis flos-cuculi*), vrbina obecná (*Lysimachia vulgaris*), orobinec úzkolistý (*Typha angustifolia*) a několik druhů ostříc (*Carex*).

Registrace lokality byla provedena dle registračního listu dne 9.2.1993 na pozemku p.č. 307 k.ú. Vítkov u Sokolova, nyní se jedná o pozemek p.č. **307/1** (ostatní plocha).

Výměra lokality: 1,23 ha

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

T1.6 Vlhká tužebníková lada (nejzamokřenější část pozemku)

T1.5 Vlhké pcháčové louky (jižní třetina pozemku)

K1 Mokřadní vrbiny (východní část pozemku)

Navrhovaná opatření:

- Jednou ročně po odkvětu prstnaticů do doby vysemenění tužebníku jilmového, tj. červenec – srpen, kosit lokalitu ručně nebo pomocí lehké techniky a následně odklidit biomasu (MŽP, 2004).
- Časem provést částečné odvodnění lokality – vybudování odvodňovací stružky a likvidaci náletových dřevin (MŽP, 2004).
- Obnova informační tabule u cyklostezky Sokolov – Hrušková.
- Provést přeregistraci VKP na pozemek p.č. 307/1 k.ú. Vítkov u Sokolova.

Obr. č. 9 Vymezení RVKP k.ú. Vítkov u Sokolova (zdrojová data: ČÚZK, 2011)

Foto č. 25 Podmáčená louka zarostlá kozlíkem dvoudomým a dalšími vlhkomilnými druhy rostlin (Tomeszová, 18.5.2010)

Foto č. 26 Suchopýr úzkolistý, (Tomeszová, 17.5.2011)

Foto č. 27 Fotodokumentace čerstvě pokosené louky (Tomeszová, 10.8.2010)

4.1.10 Vstavačová lokalita Hlavno

Významný krajinný prvek byl zaregistrován dle registračního listu dne 10.6.1993 na pozemku p.č. **207** (vodní plocha – vodní nádrž umělá) a **208/1** (TTP) k.ú. Hlavno a to z důvodu výskytu zvláště chráněných druhů rostlin, především prstnatce májového. V západní části pozemku se nachází vodní plocha masivně zarůstající orobincem úzkolistým (*Typha angustifolia*), čímž se zmenšuje životní prostor pro různé druhy obojživelníků. Dále se zde vyskytuje orobinec širokolistý (*Typha latifolia*). Severně od vodní plochy se nachází mírně zamokřená plocha, na které každoročně vykvetou stovky kusů prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) – chráněn dle §3 a C3. Dále zde roste skřípinka smáčknutá (*Blysmus compressus*) – chráněna dle C2 (Petr Krása, 2011, in verb.). Louka je každoročně kosena z finančních prostředků získaných z národního dotačního programu Program péče o krajinu.

Prosluněné svahy západně od vodní plochy jsou porostlé suchomilnou vegetací, mezi níž se řadí kociánek dvoudomý (*Antennaria dioica*) – chráněn dle C2. Roste roztroušeně v oddělených skupinkách, v roce 2011 bylo napočítáno cca 50 ks. Téměř celý pozemek je roztroušeně porostlý náletem hlohu, který postupně mění charakter lokality a je třeba jej redukovat. Poslední redukce byla provedena v roce 2011 na ploše 0,5 ha. Ačkoliv se v lokalitě vyskytuje čertkus luční (*Succisa pretensis*), nebyl pozorován výskyt nejohroženějšího denního motýla Evropy hnědáška chrastavcového (*Euphydrya saurinia*), jehož housenky jsou na tuto rostlinu vázány. Lokalita je na Sokolovsku nejbohatší co do počtu druhů ostřic (*Carex sp.*) (Krása, 2011, in verb.).

Další zjištěné rostlinné druhy: bublinatka obecná (*Urticularia vulgaris*) – chráněna dle §1 a C1, tolije bahenní (*Parnassia palustris*) – chráněna dle §3 a C2, ostřice chlupatá (*Carex pilosa*), ostřice dvouřadá (*Carex disticha*) – zařazena do C4a, třeslice prostřední (*Briza media*), kopretina bílá (*Leucanthemum vulgare*), štírovník růžkatý (*Lotus corniculatus*), žabník jitrocelový (*Alisma plantago – aquatica*), rozrazil vodní (*Veronica catenata*), rdest splývavý (*Potamogeton natans*).

Zastoupení živočišných druhů: ropucha obecná (*Bubo bubo*) – v menší vodní nádrži, čolek horský (*Triturus alpestris*) – v menší vodní nádrži, čolek obecný (*Triturus vulgaris*), čolek velký (*Triturus cristatus*), ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*) (Petr Krása, 2011, in verb.).

Výměra lokality: 4,5 ha

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

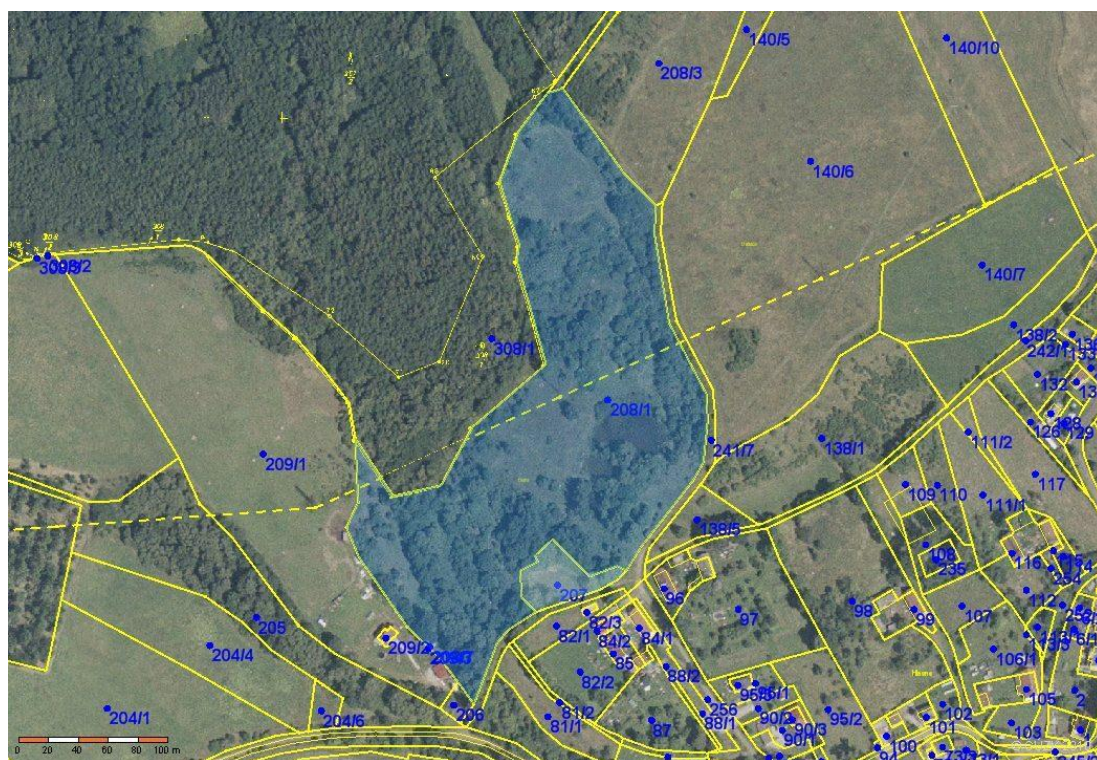
suchá část - T2.3B Podhorské a horské smilkové trávníky, T3.4D Širokolisté suché trávníky (bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce, K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny

mokrá část - T1.5 Vlhké pcháčové louky, R2.2 Nevápnitá mechová slatiniště + T1.10 Vegetace vlhkých narušovaných půd, M1.1 Rákosiny eutrofních stojatých vod, V1C Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod s výskytem bublinatky, L2.2 Údolní jasanovo – olšové luhy

X12 Nálety pionýrských dřevin

Navrhovaná opatření:

- Každoroční kosení plochy s výskytem prstnatce májového.
- V době kvetení kociánku dvoudomého (květen–červen) vyznačit kolíky místa s jeho výskytem (Krása, 2011, in verb.).
- Narušení drnu na ploše o výměře cca 10 m² z důvodu rozšíření kociánku dvoudomého.
- Pokosit plochu, kde byl v roce 2011 odstraněn nálet hlohu (posouzení dle stavu).
- Potlačit výskyt orobince úzkolistého (*Typha angustifolia*), který postupně zarůstá vodní hladinu (ovlivněním vodního režimu – zvednutí hladiny, popřípadě odbahněním – příliš nákladné) (Krása, 2011, in verb.).
- Nechat vypracovat botanický průzkum lokality.

Obr. č. 10 Vymezení RVKP k.ú. Hlavno (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomeszová, 2011)

Foto č. 28 Podmáčená louka s výskytem stovek kusů vstavače májového (Tomeszová, 17.5.2011)

Foto č. 29 Vstavač májový (Tomeszová, 17.5.2011)

Foto č. 30 Čerstvě pokosená lokalita s výskytem vstavače májového (Tomeszová, 20.7.2010)

Foto č. 31 Kociánek dvoudomý (Tomeszová, 18.5.2010)

Foto č. 32 Suchý svah s výskytem kociánku dvoudomého zarůstá hlohem a je nutné jej jednou za čas odstranit (Tomeszová, 18.5.2010)

4.1.11 Zámecký park v Sokolově

Zámecký park o rozloze 4,2 ha ležící jižně od Starého náměstí je nedílnou součástí zámku, který je zařazen mezi kulturní památky. Na okraji parku nalezneme Léčebně preventivní zařízení. Park je využíván k odpočinku, ale také, vzhledem ke své poloze, slouží jako spojnice mezi historickou a novou obytnou částí města. Je tvořen vzrostlými stromy především domácích druhů (Nováková, 2005-2006).

Procentické zastoupení nejhojnějších dřevin dle informační cedule umístěné v parku (stav k roku 2007): javor mléč (*Acer platanoides*) 20%, javor klen (*Acer pseudoplatanus*) 10%, jírovec maďal (*Aesculus hippocastanum*) 7 %, smrk pichlavý (*Picea pungens*) 5%, smrk ztepilý (*Picea abies*) 4%, jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) 6%, lípa srdčitá (*Tilia cordata*) 7%, habr obecný (*Carpinus betulus*) 4%, borovice vejmutovka (*Picea strobus*) 4%, bříza bělokorá (*Betula pendula*) 3%, borovice černá (*Pinus nigra*) 3%, dub letní (*Quercus robur*) 3%, smrk omorika (*Picea omorika*) 2%, lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*) 2%, dub zimní (*Quercus petraea*) 2%.

Pokud se vrátíme k počátku vzniku městského parku, původně park spolu s oborou navazující na šlechtické sídlo plnil funkci zámecké zahrady. V průběhu 2. poloviny 19. století docházelo k postupnému zmenšování a likvidaci zahrady a obory kolem zámku a ze zámecké zahrady se postupně stával městský park. Od druhé poloviny dvacátého století byla péče o park značně zanedbána, park se stal obtížně udržitelný a dostal se do rozporu s požadavky estetickými, biologickými, hygienickými a sociologickými. Výraznou proměnou prošly oba zanedbané a zarostlé parky (Zámecký park a Husovy sady) v 70. letech 20. století, kdy se uskutečnila částečná obnova parků podle významného zahradního a krajinářského architekta Ivara Otruby. Navržené úpravy však nebyly provedeny zcela dle projektu, vznikla zákoutí částečně přizpůsobená tehdejšími trendům tvorby v akcích „Z“. V roce 1984 byla pod vedením Ing. Mileny Novákové z Karlových Varů, znalcem v oboru dendrologie zpracována komplexní dokumentace pro obnovu parku, kterému přecházel kompletní dendrologický průzkum. Na základě získaných údajů postupně vznikl projekt Ing. Hany Hrdličkové – Lesprojekt, Ústav inženýrské činnosti, Brandýs nad Labem, pobočka Plzeň pod názvem „Rekonstrukce Husovy sady v Sokolově“. Projekt řešil rekonstrukci porostů a technické vybavení parku. Rekonstrukční a regenerační práce probíhají dodnes, jejich cílem je jednak částečná obměna stromového patra, tak i dosadba vybraných druhů dřevin. Současné úpravy probíhají kontinuálně, město oslovuje ke zpracování návrhů mnoho architektů. Přesto si park nese celá desetiletí velké nedostatky v údržbě a ošetření jednotlivých stromů (Nováková, 2005-2006).

Registrace významného krajinného prvku Zámecký park byla dle registračního listu provedena 9.2.1993. Je zaregistrován na pozemcích p.č. 172 (nyní **172/1** – ostatní plocha), 174 (nyní **174/1** – ostatní plocha), **175** (ostatní plocha), **3388/11** (ostatní plocha), **3388/12** (ostatní plocha), **3406/1** (zahrada), **3407** (ostatní plocha), **3408/1** (ostatní plocha) k.ú. Sokolov.

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X1 Urbanizovaná území

Navrhovaná opatření:

- Péče o park bude nadále zajišťována technickými službami města Sokolov spolu s vedením města Sokolov (údržba parku, výsadba dřevin).
- Došlo ke změně některých parcelních čísel – je nutné provést změnu registrace RVKP.

Obr. č. 11 Vymezení RVKP k.ú. Sokolov (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomesová, 2011)

Foto č. 33 Pohled na sokolovský zámek
(Tomeszová, 7.11.2011)

Foto č. 34 Údržbu parku zajišťují technické
služby SOTES Sokolov (Tomeszová, 7.11.2011)

Foto č. 35 Ve východní části pozemku roste
mnoho vzrostlých, hodnotných dřevin,
(Tomeszová, 7.11.2011)

Foto č. 36 (Tomeszová, 7.11.2011)

4.1.12 Husovy sady

Park Husovy sady byl založen kolem roku 1730. O rozloze 7,7 ha tvoří významnou parkovou plochu v centru města. Je tvořen vzrostlými dřevinami především domácích druhů (duby, javory, olše, jasany), které odpovídají původní dřevinné skladbě lesů v Sokolovské pánvi. Mnohé staré stromy jsou vhodným hnízdním biotopem ptactva. Především východní a severovýchodní části parku dominují mohutné solitéry dubů. V blízkosti vodních ploch se nachází polopřirozené partie olšin s výrazným jarním bylinným aspektem. Parkem protéká Lobežský potok, který napájí soustavu parkových rybníků. Chloubou parku je vzrostlý javor stříbrný (*Acer saccharinum*) o obvodu kmene 414 cm (měřeno ve výšce 130 cm nad zemí), který byl v roce 2006 vyhlášen za památný. Nachází se u budovy krytého bazénu v jižní části parku (Nováková, 2005-2006).

Husovy sady od Zámeckého parku odděluje Rokycanova ulice – bývalá hornická cesta. Zajímavostí je most pro veverky, což je lanová konstrukce přes Rokycanovu ulici propojující oba parky a jež by měla sloužit k migraci veverek a jiných živočichů mezi oběma částmi (Nováková, 2005-2006).

Procentické zastoupení nejhojnějších dřevin dle informační cedule umístěné v parku (stav k roku 2007): olše lepkavá (*Alnus glutinosa*) 20%, javor klen (*Acer platanoides*) 14%, dub letní (*Quercus robur*) 11%, jírovec maďal (*Aesculus hippocastanum*) 8%, javor mléč (*Acer pseudoplatanus*) 12%, jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) 5%, smrk omorika (*Picea omorika*) 3%, lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*) 3%, vrba bílá (*Salix alba*) 2%. V současné době park dostává stále pestřejší tvář v podobě různých zajímavých nepůvodních druhů a kultivarů, kterými jsou nahrazovány dřeviny určené k odstranění z důvodů zdravotních, bezpečnostních či kompozičních. Mezi tyto dřeviny se řadí například liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera*), ambroň západní (*Liquidambar styraciflua*), zmarličník japonský (*Cercidiphyllum japonicum*), tvarové kultivary buků (*Fagus sylvatica 'Dawyck'*, *Fagus sylvatica 'Dawyck Gold'*) a další (Nováková, 2005-2006).

Registrace významného krajinného prvku byla provedena dle registračního listu dne 9.2.1993. Návrh na registraci dal RNDr. Jaroslav Michálek z Krajského (tehdejšího Okresního) muzea Sokolov společně s Miroslavem Polcarem tehdy zastupujícím Stranu zelených.

Významný krajinný prvek Husovy sady je zaregistrován na pozemcích p.č. **3421/9** (ostatní plocha), **3421/10** (ostatní plocha), **3421/11** (ostatní plocha), **3028/1** (ostatní plocha), **3028/2** (ostatní plocha), **3431/2** (ostatní plocha), **3435/1** (ostatní plocha), **3029/1** (ostatní plocha), **3029/2** (ostatní plocha), **3032** (ostatní plocha), **3326** (ostatní plocha), **3453** (trvalý travní porost) k.ú. Sokolov.

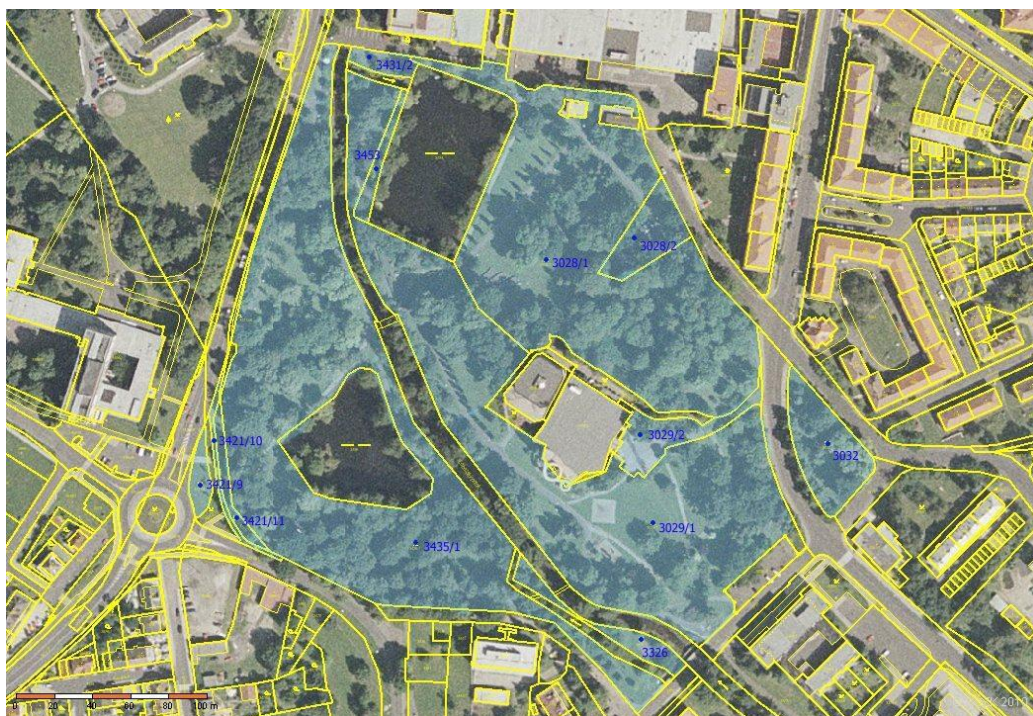
Navrhovaná opatření:

Péče o park bude nadále zajišťována technickými službami města Sokolov spolu s vedením města Sokolov (údržba parku, výsadba dřevin).

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy

X1 Urbanizovaná území

Obr. č. 12 Vymezení RVKP k.ú. Sokolov (zdrojová data: ČÚZK, 2011)

Foto č. 37 Břehy vodní plochy lemují vrby a polopřirozené porosty olše lepkavé (Tomeszová, 7.11.2011)

Foto č. 38 Památný strom „Stříbrný javor v Husových sadech“ (Tomeszová, 7.11.2011)

Foto č. 39 Podzimní zbarvení nové výsadby štíhlého kultivaru buku lesního (Tomeszová, 7.11.2011)

4.2 Registrované významné krajinné prvky navržené ke zrušení

Tato kapitola je zaměřena na charakteristiku registrovaných významných krajinných prvků navržených ke zrušení. Jedná se celkem o 10 lokalit zaregistrovaných pověřeným úřadem Sokolov v roce 1993, důvody k zrušení jejich registrace jsou uvedeny níže.

Poř. č.	Název	Katastr	Parcelní číslo	Datum registrace
13	TTP s výskytem vstavačů	Bukovany	264	22.1.1993
14	TTP s výskytem vemeníků	Bukovany	267/16	22.1.1993
15	TTP s výskytem vstavačů	Bukovany	289	12.5.1993
16	Sídelní porost – veřejná zeleň	Dolní Nivy	924/1	19.1.1993
17	Obecní park	Dolní Rychnov	848	19.1.1993
18	Mokřad	Dolní Rychnov	1047 (nyní 1047/1 a 1047/3)	19.1.1993
19	Mokřad	Krajková	1386/2	26.1.1993
20	Přirozený skalní útvar Velký kámen	Habartov	841 (ve skutečnosti 548/1)	19.1.1993
21	Mokřad	Habartov	884/1	19.1.1993
22	TTP, mokřad v údolí Libockého potoka	Leopoldovy Hamry	480/2, 433/3, 431, 430, 428, 429, 426	26.1.1993

Tab. č. 2 Přehled RVKP navržených ke zrušení (Tomeszová, 2012)

4.2.1 TTP s výskytem vstavačů na pozemku p.č. 264 k.ú. Bukovany u Sokolova

Lokalita byla dle registračního listu zaregistrována dne 22.1.1993 na pozemku p.č. 264 k.ú. Bukovany u Sokolova jako trvalý travní porost s výskytem vstavačovitých (*Orchidaceae*). Pracovník Krajského muzea Sokolov Ing. Petr Uhlík potvrdil, že se v lokalitě dříve vyskytovalo několik jedinců prstnatce májového (před 15-20 lety). V květnu roku 2010 bylo provedeno terénní šetření, které však nepotvrdilo výskyt žádného zvláště chráněného druhu. V současné době je lokalita z velké části zarostlá invazní rostlinou bolševníkem velkolepým (*Heracleum mantegazzianum*).

Ve vegetačním období roku 2012 bude opětovně prověřen stav významného krajinného prvku. V případě, že nebude zjištěn výskyt zvláště chráněných druhů, bude

registrace významného krajinného prvku zrušena. Lokalita není dle územního plánu Bukovany součástí ÚSES.

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X7 Ruderální bylinná vegetace mimo sídla

Obr. č. 13 Vymezení RVKP k.ú. Bukovany u Sokolova (ČZUK, 2011)

Foto. č. 40 Lokalita bez známek typické mokřadní vegetace (Tomeszová, 18.5.2010)

Foto. č. 41 (Tomeszová, 18.5.2010)

4.2.2 TTP s výskytem vemeníků na pozemku p.č. 267/16 k.ú. Bukovany u Sokolova

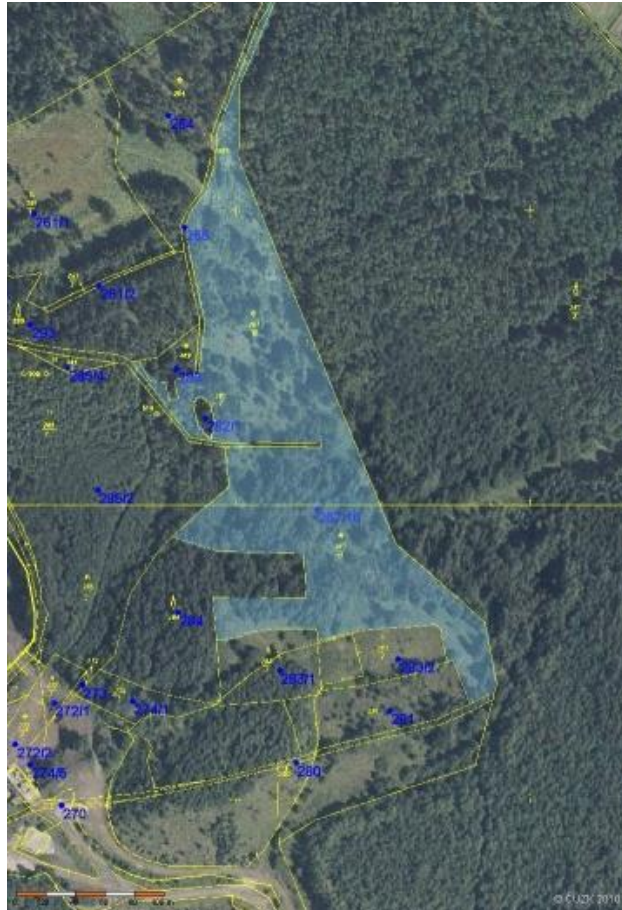
Pozemek p.č. 267/16 k.ú. Bukovany u Sokolova byl zaregistrován jako významný krajinný prvek dne 22.1.1993 z důvodu výskytu zvláště chráněného druhu vemeníku dvoulistého (*Platanthera bifolia*). V současné době je lokalita zarostlá ruderalními druhy rostlin a zanesena invazním druhem bolševníkem velkolepým (*Heracleum mantegazzianum*). V lokalitě nebyl stejně jako u předchozího pozemku zjištěn výskyt žádného zvláště chráněného druhu. Lokalita není dle územního plánu Bukovany součástí ÚSES.

Při terénním šetření byla v blízkosti na pozemku p.č. 267/15 k.ú. Bukovany u Sokolova objevena nová lokalita s výskytem zvláště chráněného druhu hadího jazyku obecného (*Ophioglossum vulgatum*) – chráněn dle §3 a C2. Tato lokalita byla zařazena mezi lokality zvýšeného zájmu.

Ve vegetačním období roku 2012 bude opětovně prověřen stav významného krajinného prvku. V případě, že na pozemku nebude zjištěn výskyt zvláště chráněných druhů, bude registrace zrušena.

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

T1.10 Vegetace vlhkých narušovaných půd, degradovaný s přechodem do X7
Ruderalní bylinná vegetace mimo sídla

Obr. č. 14 Vymezení RVKP k.ú. Bukovany u Sokolova (zdrojová data: ČUZK, 2011)

Foto č. 42 Lokalita masivně zarůstá bolševníkem Foto č. 43 (Tomeszová, 18.5.2010) velkolepým (Tomeszová, 18.5.2010)

4.2.3 TTP s výskytem vstavačů na pozemku p.č. 289 k.ú. Bukovany u Sokolova

Stejně jako u přechozích lokalit nebyl na pozemku p.č. 289 k.ú. Bukovany u Sokolova, který byl dle registračního listu dne 12.5.1993 zaregistrován jako významný krajinný prvek, zjištěn výskyt žádného zvláště chráněného druhu. Lokalita není dle územního plánu Bukovany součástí ÚSES.

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X10 Paseky s podrostem původního lesa, před vykácením X9 Lesní kultury s nepůvodními dřevinami

Navrhovaná opatření:

Ve vegetačním období roku 2012 bude opětovně prověřen stav významného krajinného prvku. V případě, že nebude zjištěn výskyt zvláště chráněných druhů, bude registrace zrušena.

Obr. č. 15 Vymezení RVKP k.ú. Bukovany u Sokolova (zdrojová data: ČUZK, 2011)

Foto č. 44 Stav pozemku ke dni 18.5.2010
(Tomeszová, 18.5.2010)

Foto č. 45 (Tomeszová, 18.5.2010)

4.2.4 Sídlní porost na pozemku p.č. 924/1 k.ú. Dolní Nivy

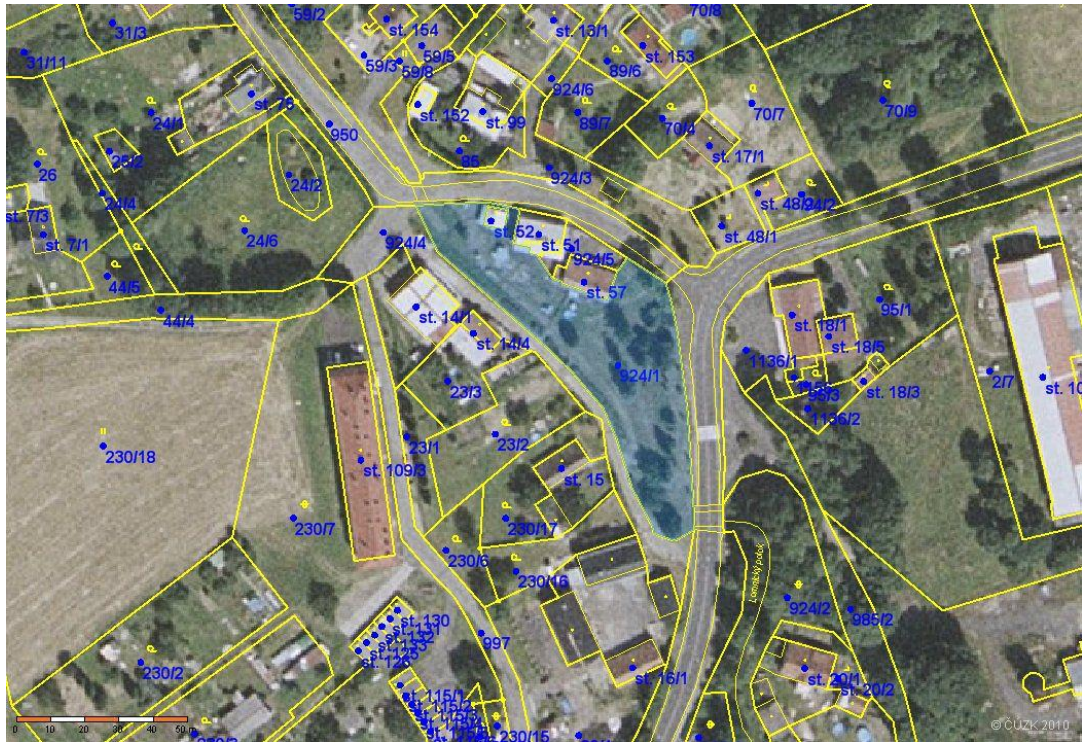
Lokalita byla dle registračního listu zaregistrována jako významný krajinný prvek dne 19.1.1993 s odůvodněním, že se jedná o skupinu nelesní zeleně dotvářející opticky centrum obce. Jedná se o malou parkovou plochu v centru obce Dolní Nivy porostlou listnatými a jehličnatými dřevinami různých taxonů - smrk ztepilý (*Picea abies*), smrk stříbrný (*Picea pungens*), jalovec čínský (*Juniperus chinensis*), zerav západní (*Thuja occidentalis*), borovice kleč (*Pinus mugo*), pěnišník (*Rhododendron*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), vrba jíva (*Salix caprea*) atd. Část zaregistrovaného pozemku je v současné době oplocená a je na ní vybudován dětský koutek. Středem pozemku prochází zaizolované vedení vysokého napětí. Pod pozemkem protéká vodní tok Lomnický potok v uzavřeném profilu. Pozemek není dle územního plánu Dolní Nivy (2006) součástí ÚSES.

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X1 Urbanizovaná území

Navrhovaná opatření:

Je plánováno zrušení registrace významného krajinného prvku. Lokalita nevykazuje ani jeden z parametrů lokality vhodné k registraci.

Obr. č. 16 Vymezení RVKP k.ú. Dolní Nivy (zdrojová data: ČÚZK, 2011)

Foto č. 46 Dětský koutek na ploše RVKP (Tomeszová, 21.7.2011)

Foto č. 47 (Tomeszová, 21.7.2011)

Foto č. 48 Běžné parkové dřeviny (Tomeszová, 21.7.2011)

4.2.5 Obecní park na pozemku p.č. 848 k.ú. Dolní Rychnov

Registrace významného krajinného prvku byla dle registračního listu provedena na pozemku p.č. 848 k.ú. Dolní Rychnov. Jedná se o obecní park se třemi uměle vytvořenými vodními plochami, které jsou napájeny Dolnorychnovským potokem. Rybníčky jsou vhodným refugiem pro méně běžné druhy flóry a fauny. Vyskytuje se zde např. bublinatka jižní (*Utricularia australis*) a rdest trávolistý (*Potamoeton gramineus*) (Melichar, 2005). O park je pečováno, je zde mnoho dekorativních prvků, okrasných druhů dřevin, kačírky, okrasná tráva apod.

Zastoupení dřevin: vrba bílá „smuteční“ (*Salix alba 'Tristis'*), vrba bílá (*Salix alba*), smrk stříbrný (*Picea pungens*), borovice kleč (*Pinus mugo*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*) a další.

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X1 Urbanizovaná území

vodní plochy - mozaika V1B Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod s bublinatkou jižní, M1.1 Rákosiny eutrofních stojatých vod, X14 Vodní toky a nádrže bez ochranné významné vegetace

Navrhovaná opatření:

Lokalita nesplňuje charakteristické znaky významného krajinného prvku, proto bude zrušena.

Obr. č. 17 Vymezení RVKP k.ú. Dolní Rychnov (zdrojová data: ČÚZK, 2011)

Foto č. 49 Parkem protéká v umělém korytě
Dolnorychnovský potok (Tomeszová, 23.6.2011)

Foto č. 50 Jedna z vodních nádrží porostlá
leknínem (Tomeszová, 23.6.2011)

Foto č. 51 Celkový pohled na park (Tomeszová,
23.6.2011)

4.2.6 Mokřad na pozemku p.č. 1047/1 a 1047/3 k.ú. Dolní Rychnov

Registrace byla dle registračního listu provedena na pozemku p.č. 1047 k.ú. Dolní Rychnov, v současné době je pozemek rozdělen na dvě parcely s p.č. **1047/1** (ostatní plocha) a **1047/3** (rybník). Odůvodněním registrace bylo, že se jedná o zamokřenou plochu mezi lesními porosty v návaznosti na zástavbu obce.

Na základě šetření bylo zjištěno, že se jedná o vodní plochu v místech starého důlního propadu porostlou při březích vrbou bílou (*Salix alba*), vrbou křehkou (*Salix fragilis*) a orobincem úzkolistým (*Typha angustifolia*). Pozemek s vodní plochou je celý oplocený, na jih od vodní plochy se nachází rodinný dům. Pozemek p.č. 1047/1 k.ú. Dolní Rychnov kolem vodní plochy je využíván jako zahrada.

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X14 Vodní toky a nádrže bez ochrany významné vegetace, při břehu fragmentálně
M1.1 Rákosiny eutrofních stojatých vod

Navrhovaná opatření:

Registrace významného krajinného prvku bude zrušena. Vodní plocha je v katastru nemovitostí zapsána jako rybník, jedná se tudíž o významný krajinný prvek ze zákona.

Obr. č. 18 Vymezení RVKP k.ú. Dolní Rychnov (zdrojová data: ČÚZK, 2011)

Foto č. 52 Oplocená vodní plocha u rodinného domu (Tomeszová, 23.6.2011)

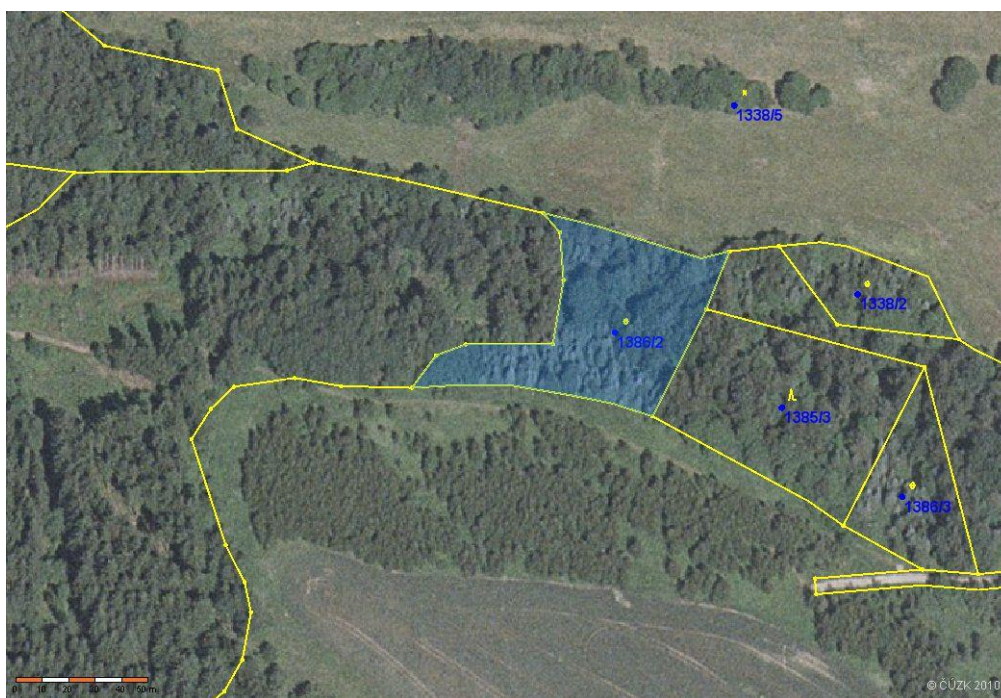
Foto č. 53 Pohled na vodní plochu přes zahradu u rodinného domu (Tomeszová, 23.6.2011)

4.2.7 Mokřad na pozemku p.č. 1386/2 k.ú. Krajková

Významný krajinný je zaregistrován dle registračního listu na pozemku p.č. 1386/2 k.ú. Krajková (ostatní plocha). Dle registračního listu se jedná o mokřad kolem potoka. Posouzením na místě bylo zjištěno, že je lokalita porostlá dřevinami a téměř neprostupná. Rostou zde smrky, břízy a další drobný nálet. Středem pozemku protéká vodní tok. Lokalita je zamokřená, nebyl však zjištěn výskyt zvláště chráněných druhů. Z hlediska typu biotopu se jedná o ochránářsky bezcennou lokalitu zarostlou převážně náletovými dřevinami. Lokalita je však dle platného ÚP Krajková součástí ÚSES (interakční prvek), proto bude uvažováno o zachování registrace.

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

převažuje X12 Nálety pionýrských dřevin, doplněné degradovanou olšinou L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy a K1 Mokřadní vrbiny

Obr. č. 19 Vymezení RVKP k.ú. Krajková (zdrojová data: ČÚZK, 2011)

Foto č. 54 (Tomeszová, 24.5.2011)

Foto č. 55 (Tomeszová, 24.5.2011)

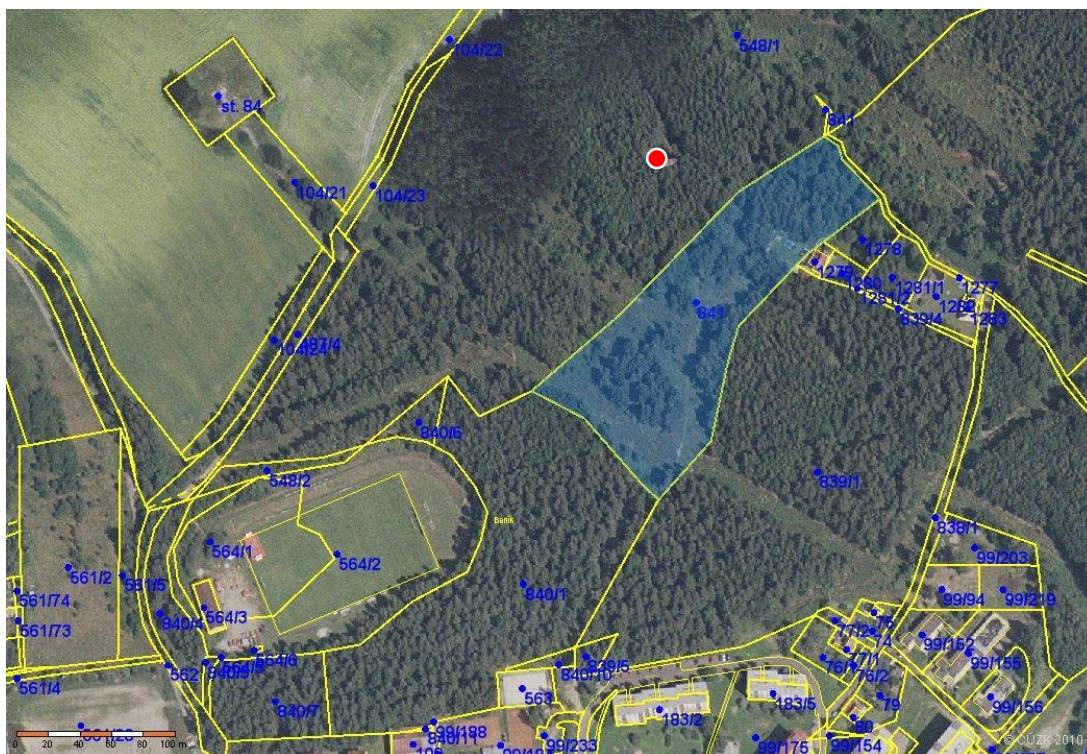
4.2.8 Přírozený skalní útvar Velký kámen na pozemku p.č. 841 k.ú. Habartov

Geologický útvar byl dle registračního listu zaregistrován jako bludný balvan pod názvem Velký kámen na pozemku p.č. 841/1 k.ú. Habartov. Ve skutečnosti se nachází na pozemku p.č. **548/1** (PUPFL) k.ú. Habartov. O takzvaném habartovském sluňáku vyšel článek v časopise Arnika v tomto znění: V okolí Habartova a Lítova nalezneme jeden z nejbohatších výskytů křemencových balvanů, lidově nazývaných sluňáky. Největšímu z největších se odedávna říká „Velký kámen“ a má úctyhodné rozměry: nad úroveň terénu vystupující část je dlouhá 7,4 metru, široká až 5,6 metru, vysoká až 3,2 metru a váží asi 210 tun. Na temeni „Velkého kamene“ se nachází několik skalních mís, které vznikly zvětráváním a odnosem méně odolných částí kamene. Nejedná se tedy o bludný balvan, který k nám byl zavlečen pevninským ledovcem a který je pozůstatkem po zalednění. Původ habartovských balvanů sahá do období ukládání starosedelského souvrství před 34 milióny let. V tomto období docházelo k usazování a hutnění hrubozrnného i jemnozrnného štěrku a písku pravěké řeky. Ukázky tohoto geologického procesu jsou známé z údolí řeky Svatavy v okolí stejnojmenné obce a zejména z údolí Ohře u Starého Sedla, po kterém byl soubor vrstev pojmenován. Naše oblast se v tomto období nacházela jižněji. Ve velmi teplém podnebí docházelo ke kaolinickému zvětrávání svorových rul, uvolněné křemičité látky stmelily valouny, oblázky a zrna písku. Zatímco měkké horniny během času zvětraly a byly odplaveny, tvrdé a odolné bloky křemenců odolaly do současnosti. Habartovský „Velký kámen“ je jedním z největších sluňáků v Česku (Uhlík&Rojík, 2001).

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):
degradovaný S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin

Navrhovaná opatření:

„Velký kámen“ je chybně zaregistrován na pozemku p.č. 841 k.ú. Habartov, ve skutečnosti se nachází na pozemku p.č. 548/1 k.ú. Habartov (vyznačeno ve výřezu katastrální mapy na obr. č. 20 červenou značkou), který je PUPFL (VKP ze zákona). Registrace bude z tohoto důvodu zrušena a geologický útvar Velký kámen bude zařazen mezi lokality zvýšeného zájmu.

Obr. č. 20 Vymezení RVKP k.ú. Habartov (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomesová, 2011)

Foto č. 56 Největší z takzvaných habartovských „sluňáků“ (Tomesová, 14.7.2011)

Foto č. 57 (Tomesová, 14.7.2011)

4.2.9 Mokřad na pozemku p.č. 884/1 k.ú. Habartov

Důvodem registrace významného krajinného prvku byl mokřad nacházející se v centrální části pozemku pozemku p.č. 884/1 k.ú. Habartov. Od doby registrace došlo na pozemku k podstatným změnám – umístění vedení VN, nové komunikace, oddělení části pozemku v jihozápadní části (p.č. 884/16) a i v severní části (p.č. 884/17), kde je navíc umístěno hřiště. Při okraji pozemku u zahrádkářské kolonie se nachází černá skládka. Pozemek v nezastavěné části je porostlý dřevinami, v terénní depresi zamokřený, avšak zřejmě bez typické mokřadní vegetace. Pozemek není součástí ÚSES (převzato ze sdělení Městského úřadu Sokolov, odboru životního prostředí ze dne 19.11.2003).

Dle informace od Ing. Petra Uhlíka se v lokalitě dříve nacházelo vřesoviště s výskytem silně ohroženého druhu všivce bahenního (*Pedicularis palustris*).

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X12 Nálety pionýrských dřevin s vtroušeným T1.10 Vegetace vlhkých narušovaných půd

Navrhovaná opatření:

Registrace významného krajinného prvku bude na základě výše uvedených skutečností zrušena.

Obr. č. 21 Vymezení RVKP k.ú. Habartov (zdrojová data: ČÚZK, 2011)

Foto č. 58 V lokalitě vzniká černá skládka, zanáší se zahradní druhy rostlin (Tomeszová, 14.7.2011)

Foto č. 59 (Tomeszová, 14.7.2011)

Foto č. 60 Středem pozemku prochází vedení vysokého napětí (Tomeszová, 14.7.2011)

4.2.10 TTP, mokřad v údolí Libockého potoka

Registrace významného krajinného prvku byla dle registračního listu provedena dne 26.1.1993 s odůvodněním, že se jedná o trvalé travní plochy a mokřady v údolí Libockého potoka. Jsou zaregistrovány pozemky p.č. **480/2** (lesní pozemek), **433/3** (TTP), **431** (TTP), **430** (TTP), **428** (TTP), **429** (TTP) a **426** (TTP) k.ú. Leopoldovy Hamry.

Jednotlivé pozemky jsou různorodého charakteru. Převážně se jedná o podmáčené louky s mokřadními druhy rostlin v údolní nivě Libockého potoka.

Zjištěné dominantní rostlinné druhy: bolševník velkolepý (*Heracleum mantegazzianum*), svízel přítula (*Galium aparine*), kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*)

Zastoupení dřevin: jedle bělokorá (*Abies alba*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), vrba jíva (*Salix caprea*), topol osika (*Populus tremula*), olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), ostružiník maliník (*Robus idaeus*).

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy

T1.6 Vlhká tužebníková lada

M1.4 Říční rákosiny (na otevřených plochách vodního toku)

Navrhovaná opatření:

Registrace významného krajinného prvku bude zrušena. Dle zákona č. 114/92 Sb. se jedná o významné krajinné prvky ze zákona (údolní niva a les).

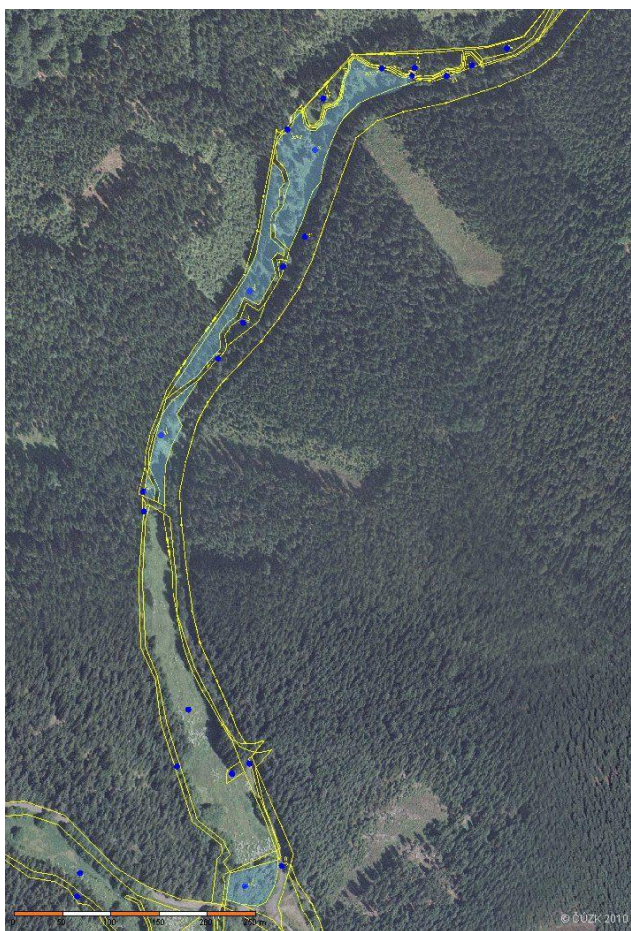
Obr. č. 22 Vymezení RVKP k.ú. Leopoldovy Hamry (zdrojová data: ČÚZK, 2011)

Foto č. 61 Libocký potok (Tomeszová, 12.7.2011)

Foto č. 62 Pozemek p.č. 433/3 k.ú. Leopoldovy Hamry zarostlý bolševníkem velkolepým (Tomeszová, 12.7.2011)

**Obr. 23 Vymezení RVKP k.ú. Leopoldovy Hamry
(zdrojová data: ČÚZK, 2011)**

Foto č. 63 (Tomeszová, 12.7.2011)

Foto č. 64 (Tomeszová, 12.7.2011)

4.3 Zrušené registrované významné krajinné prvky

Tato kapitola je zaměřena na významné krajinné prvky, jejichž registrace byla v průběhu roku 2011 zrušena. Důvody, proč byla registrace lokalit zrušena, jsou uvedeny níže.

Poř. č.	Název	Katastrální území	Parcelní číslo	Rok zrušení registrace
23	Bílý vrch	Markvarec u Krajkové	143/1	2011
24	Umělý skalní útvar – hráz výsypky Matyáš - Týn	Týn u Lomnice	306/1	2011
25	Umělý skalní útvar – hráz nad Lomnicí	Týn u Lomnice	379/1	2011

Tab. č. 3 Přehled zrušených RVKP (Tomeszová Linda, 2012)

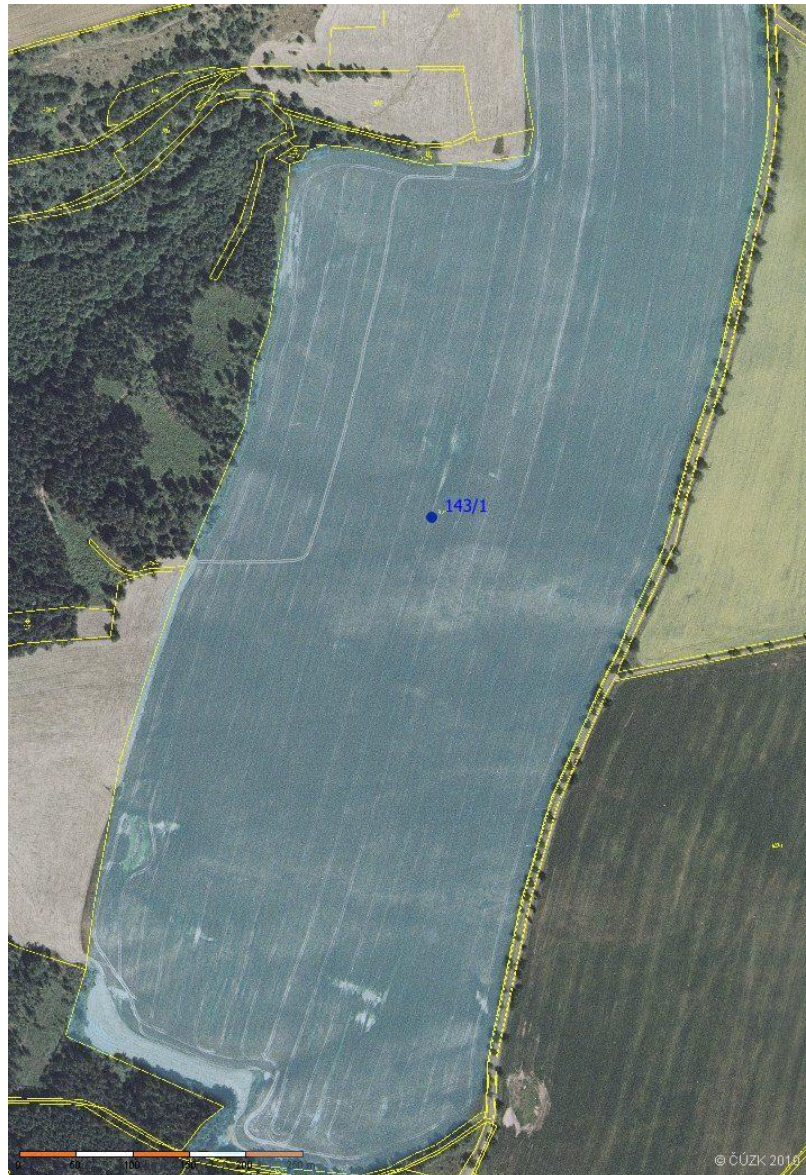
4.3.1 Bílý vrch

Významný krajinný prvek Bílý vrch byl dle registračního listu zaregistrován dne 26.1.1993 na pozemku p.č. 143/1 k.ú. Markvarec u Krajkové jako morfologicky výrazná vyvýšenina západně od Krajkové zvaná Bílý vrch.

Celý pozemek je intenzivně obhospodařovaný, proto byla registrace významného krajinného prvku v roce 2011 rozhodnutím zrušena.

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X2 Intenzivně obhospodařovaná pole

Obr. č. 24 Vymezení RVKP k.ú. Habartov (zdrojová data: ČÚZK, 2011)

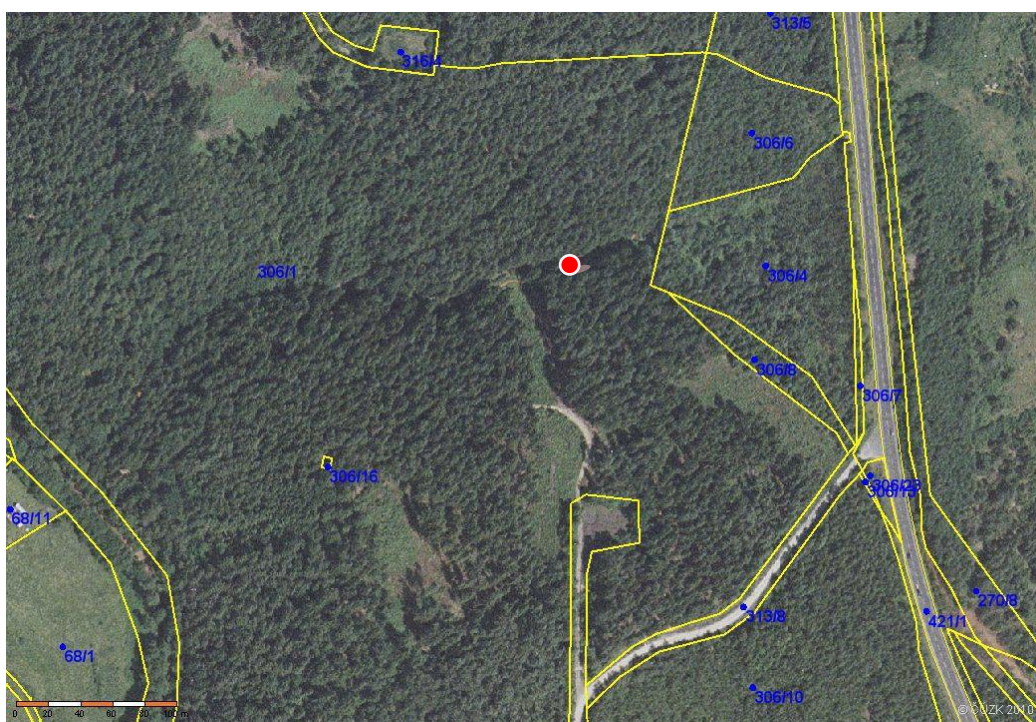
Foto č. 65 Intenzivně obhospodařovaný pozemek (Tomeszová, 24.5.2011)

4.3.2 Hráz výsypky Matyáš – Týn

Dle registračního listu ze dne 8.4.1993 se jedná o umělý skalní útvar – opěrnou kamennou hráz výsypky Matyáš – Týn, která svádí vodu z výsypky do řeky Svatavy. Vzhledem k nedostatečným podkladům bylo obtížné ji v terénu dohledat. Na základě mapových podkladů a pomoci starosty obce Lomnice bylo zjištěno, že se nachází na lesním pozemku p.č. 306/1 (původně p.č. 306/3) k.ú. Týn u Lomnice, který je dle zákona č. 114/92 Sb. významným krajinným prvkem ze zákona (les). Z tohoto důvodu byla v roce 2011 registrace významného krajinného prvku rozhodnutím zrušena.

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X12 Nálety pionýrských dřevin

Obr. č. 25 Vymezení RVKP k.ú. Týn u Lomnice (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomesová, 2011)

Foto č. 66 Umělá kamenná hráz výsypky Matyáš – Týn (Tomesová, 23.4.2011)

Foto č. 67 Voda odtékající z výsypky (Tomesová, 23.4.2011)

4.3.3 Opěrná hráz u Lomnice

Významný krajinný prvek byl v registračním listu charakterizován jako umělý skalní útvar. Jedná se o opěrnou kamennou hráz na patě výsypky Týn – Pastviny osázenou rychlerostoucími druhy dřevin – olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), bříza bělokorá (*Betula pendula*) a modřín opadavý (*Larix decidua*). V registračním listu ze dne 8.4.1993 nebylo uvedeno žádné podrobné zdůvodnění významu tohoto prvku pro ochranu přírody a krajiny. Vzhledem k tomu, že významný krajinný prvek nesplňoval zákonnou charakteristiku, jeho registrace byla v roce 2011 rozhodnutím zrušena.

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X12 Nálety pionýrských dřevin

Obr. č. 26 Vymezení RVKP k.ú. Týn u Lomnice (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomeszová, 2011)

Foto č. 68 (Tomeszová, 2.11.2010)

Foto č. 69 Opěrná kamenná hráz osázená rychlerostoucími dřevinami (Tomeszová 2.11.2010)

4.4 Lokality navržené k registraci jako VKP

Poslední kapitola výsledků práce je věnována lokalitám navrženým k registraci jako významné krajinné prvky. Jedná se o 11 hodnotných lokalit vytipovaných za spolupráce s odborníky v dané problematice. Samotná registrace VKP bude realizována v průběhu dalších let.

Poř. č.	Název	Katastrální území	Parcelní číslo
1	Třešňová alej Květná – Horní Částkov	Květná u Krajkové	550/1, 616/1
		Markvarec u Krajkové	423/1, 736, 143/1, 59/1, 65, 108/1, 552
		Horní Částkov	99/1, 99/2, 74/1, 101/5, 101/4, 101/7, 10
2	Hornočástkovská jasanová alej	Horní Částkov	74/1, 10, 1/1
		Lítov	217
3	Vstavačová lokalita u kamenolomu Horní Rozmyšl	Horní Rozmyšl	890/3
4	Kosatcová louka u osady Jalový Dvůr	Loučky u Lokte	442/1, 442/14
5	Tůň v Markvarci	Markvarec u Krajkové	8/1
6	Viklánek nad Hruškovou	Hrušková	1200
7	Vstavačová louka u Kaceřova	Kaceřov u Kynšperka nad Ohří	304/1, 305
8	Vstavačová louka u Krajkové	Dolina u Krajkové	112/1
9	Zatopený kamenolom v Hlavně	Hlavno	149/1
10	Pěnovcové mokřady	Lomnice u Sokolova	149/1 534/3, 543/1, 541/1, 544, 534/1
11	Lokalita rosnatek u Bukovan	Habartov	660/1

Tab. č. 4 Přehled RVKP navržených k registraci (Tomeszová, 2012)

4.4.1 Třešňová alej Květná – Horní Částkov

Jedná se o třešňovou alej o celkové délce 2,75 km s přimíšením jiných taxonů dřevin. Obvod kmenů třešní se pohybuje kolem 150 cm. Alej tvořená 233 ks třešní vytváří důležitý liniový prvek v krajině a utváří typický ráz zdejší krajiny.

Dotčené pozemky: 550/1 (orná půda), 616/1 (TTP) k.ú. Květná u Krajkové, 423/1 (orná půda), 736 (ostatní plocha – ostatní komunikace), 143/1 (orná půda), 59/1 (TTP), 65 (orná půda), 108/1 (orná půda), 552 (ostatní plocha – silnice) k.ú. Markvarec u

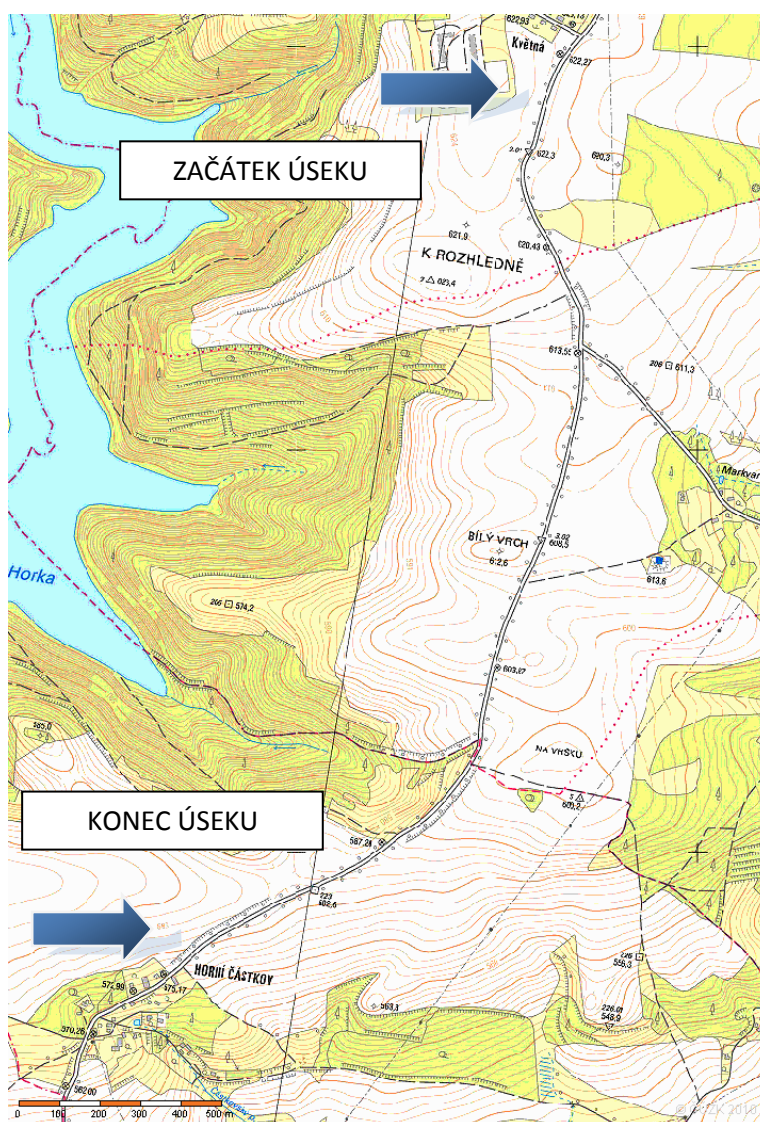
Krajkové, 99/1 (TTP), 99/2 (TTP), 74/1 (orná půda), 101/5 (orná půda), 101/4 (orná půda), 101/7 (orná půda), 10 (ostatní plocha – silnice) k.ú. Horní Částkov

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X13 Nelesní stromové výsadby mimo sídla

Navrhovaná opatření:

- Tak jak budou třešně postupně dožívat, budou dosazovány nové sazenice třešní, popřípadě budou na vhodných místech vysazeny keře pro zvýšení biodiverzity krajiny a poskytnutí úkrytu pro drobné živočichy.
- Odstraňování náletů pionýrských druhů dřevin.

Obr. č. 27 Vymezení navrženého VKP k.ú. Květná u Krajkové, Markvarec u Krajkové a Horní Částkov (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomesová, 2011)

Foto č. 70 (Tomeszová, 27.12.2011)

Foto č. 71 (Tomeszová, 27.12.2011)

Foto č. 72 (Tomeszová, 27.12.2011)

4.4.2 Hornočástkovská jasanová alej

Jasanová alej oddělující silnici a přilehlá pole je tvořená celkem 16 ks vzrostlých stromů. Severně od Horního Částkova se v délce 350 m prolíná s třešňovou alejí Květná – Horní Částkov. V terénu byly naměřeny obvody kmenů jednotlivých jasanů. Roste zde 8 ks jasanů severně od Horního Částkova o obvodech kmenů 425, 349, 373, 327, 263, 336, 230, 359 cm (bráno ze směru od Květné) a 8 ks jasanů jižně od Horního Částkova o obvodech kmenů 340, 346, **429**, 283, 141, 272, 157 a 384 cm (bráno ze směru od Horního Částkova). Celková délka aleje je 1,5 km, nejedná se však o souvislou alej, jednotlivé stromy jsou v různých vzdálenostech od sebe, prostor mezi nimi vyplňují mladé javory mléče (*Acer platanoides*) a místy břízy bradavičnaté (*Betula pendula*).

Výše tučně vyznačený obvod kmene patří nejvzrostlejšímu jedinci jasanové aleje, byl zařazen mezi stromy navržené k vyhlášení za památné (Michálek, 2005). Vzhledem ke krátkověkosti tohoto taxonu a s přihlédnutím k faktu, že se jedná o dřevinu rostoucí podél silnice, kde je kladen zvýšený důraz na bezpečnost, se orgán ochrany přírody přiklonil k registraci celé aleje jako významného krajinného prvku. Michálek (2005) tohoto nejmohutnějšího jedince popisuje takto: Výrazný strom má krátký, směrem dolů kuželovitě se rozšiřující kmen. Ten se ve výšce 2,5 – 3,5 m

postupně dělí do tří silných, šikmo vzhůru rostoucích kosterních větví a jedné větve slabší, esovitě se zvedající. Z nejnižšího sedla (2,5 m vysoko) se na obě strany táhne ke kořenovým náběhům šikmá zarůstající spára. Ze strany od silnice je dobře viditelná rozměrná jizva po vylomené větvi. Začíná na kmeni již 1 m nad zemí a pokračuje po jedné z kosterních větví až do výšky asi 5,5 m. Okraje jizvy jsou zavalené, odhalené mrtvé dřevo porůstají řasy. Malý, zavalující se otvor je také na bázi kmene ze strany od pole. Koruna jasanu je díky vysokému dočtu dělicích se kosterních větví bohatá, rozložitá, nepravidelně polokulovitá až srdčitého tvaru. Zejména ve spodní části koruny je velké množství odumřelých větví. Strom je celkově vitální, v dobrém zdravotním stavu (Michálek, 2005).

Dotčené pozemky:

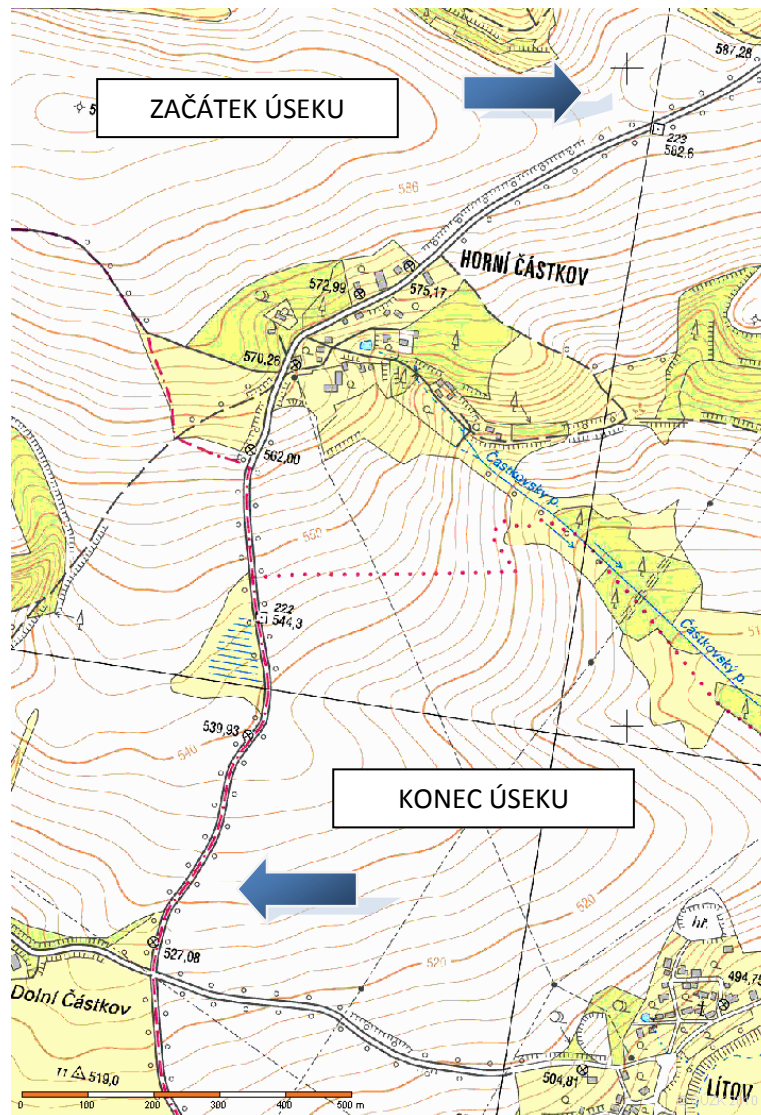
74/1 (orná půda), 10 (ostatní plocha – silnice) 1/1 (ostatní plocha – jiná plocha) k.ú. Horní Částkov, 217 (ostatní plocha – silnice) k.ú. Lítov

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X13 Nelesní stromové výsadby mimo sídla

Navrhovaná opatření:

- Ošetření dřevin tak, aby byla zachována bezpečnost provozu na komunikaci (zdravotní a bezpečnostní řez, případně vazby v koruně).
- Odstranění nežádoucích náletových dřevin v aleji.

Obr. č. 28 Vymezení navrženého VKP k.ú. Horní Částkov a Lítov (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomeszová, 2011)

Foto č. 73 Jasany nad Horním Částkovem (Tomeszová, 29.12.2011)

Foto č. 74 Úsek pod Horním Částkovem (Tomeszová, 29.12.2011)

Foto č. 75 Nejmhutnější z jasanů
(Tomeszová, 29.12.2011)

Foto č. 76 (Tomeszová, 29.12.2011)

4.4.3 Vstavačová lokalita u kamenolomu Horní Rozmyšl

Lokalita s výskytem ohroženého druhu prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) – chráněn dle §3 a C3 – je situována jižně od kamenolomu Horní Rozmyšl. V roce 2011 bylo na podmáčené louce napočítáno přibližně 70 ks této zvláště chráněné rostliny. Dále se v zamokřené lokalitě vyskytuje nespočet jedinců vachty trojlisté (*Menyanthes trifoliata*) – chráněna dle §3 a C3. Lokalita je každoročně kosena z peněžních prostředků získaných v rámci národního dotačního programu – Program péče o krajinu.

Další zjištěné rostlinné druhy: škarda bahenní (*Crepis paludosa*) – indikátor mokrých luk, přeslička poříční (*Equisetum fluviatile*), ostřice černá (*Carex nigra*), štírovník bažinný (*Lotus uliginosus*), skřípina lesní (*Scirpus sylvaticus*), mochna bahenní (*Potentilla palustris*).

Dotčené pozemky: 890/3 (vodní plocha – zamokřená plocha), 978 (vodní plocha – zamokřená plocha) k.ú. Horní Rozmyšl

Výměra lokality: 0,28 ha

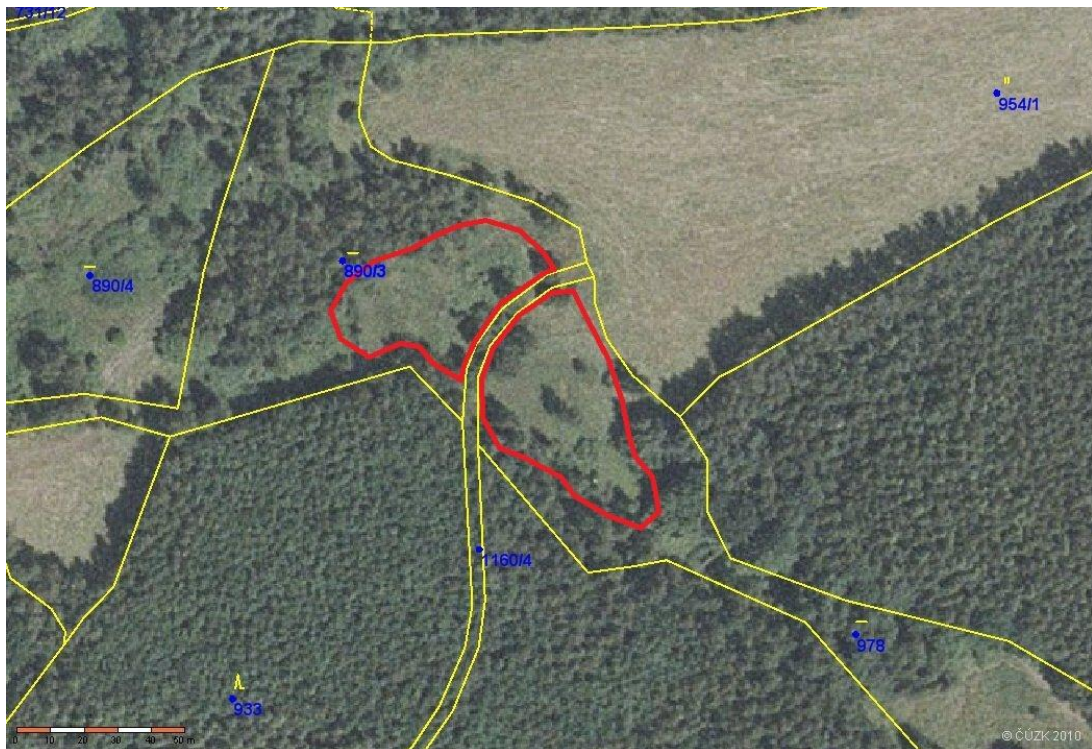
Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

T1.5 Vlhké pcháčové louky – R2.2 Nevápnitá mechová stanoviště (mozaika)

Navrhovaná opatření:

- Nad lokalitou s výskytem vstavačů vybudovat tůň 10x10 m (náklady odhadem 35 000,- z Programu péče o krajinu), která by sloužila jako vhodné refugium pro různé druhy obojživelníků (Krása, 2011, in verb.).

- Jednou ročně po odkvětu prstnaticů (červenec – srpen) kosit lokalitu ručně nebo pomocí lehké techniky a následně odklidit biomasu.

Obr. č. 29 Vymezení navrženého VKP k.ú. Horní Rozmyšl (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomesová, 2011)

Foto č. 77 Čerstvě pokosená lokalita (Tomesová, 10.8.2010)

Foto č. 78 Stovky kusů vachty trojlisté (Tomesová, 7.6.2011)

Foto č. 79 Celkový pohled na lokalitu (Tomeszová, 7.6.2011)

Foto č. 80 Vstavač májový po odkvětu (Tomeszová, 7.6.2011)

4.4.4 Kosatcová louka u osady Jalový Dvůr

Podmáčená louka s výskytem mnoha druhů zvláště chráněných druhů rostlin se nachází po levé straně nově vybudované rychlostní silnice R6 ve směru Sokolov – Karlovy Vary za obcí Loučky. V lokalitě se vyskytují stovky kusů zvláště chráněného druhu kosatce sibiřského (*Iris sibirica*), desítky kusů úpolínu nejvyššího (*Trollius altissimus*) a prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*). V souvislosti s výstavbou rychlostní silnice zde byly prováděny transfery kosatce sibiřského (Petr Krása, 2011, in verb.).

Dotčené pozemky: 442/1 (TTP), 442/14 (TTP) k.ú. Loučky u Lokte

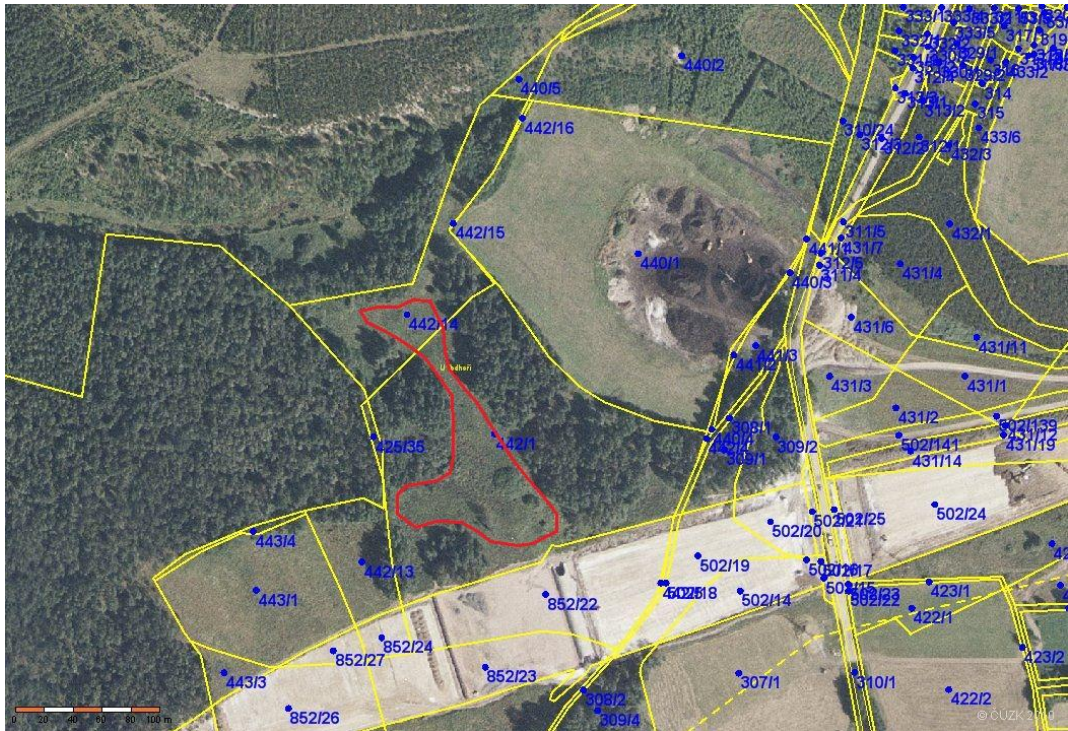
Výměra lokality: 0,77 ha

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky - T1.6 Vlhká tužebníková lada

Navrhovaná opatření:

- K zachování lokality je třeba provádět standardní management - každoroční kosení lokality v letním období (srpen) – mimo kosatcové plochy (kosatcům každoroční kosení neprospívá) (Krása, 2011, in verb.).
- Podnět k registraci lokality bude předán příslušnému orgánu ochrany přírody – MěÚ Chodov, odboru rozvoje města.

Obr. č. 30 Vymezení navrženého VKP k.ú. Loučky u Lokte (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomeszová, 2011)

Foto č. 81 Lokalita je pokryta stovkami kusů kosatce sibiřského (Tomeszová, 7.6.2011)

Foto č. 82 Plodem kosatce sibiřského je trojpodzdrá tobolka se zploštěnými semeny (Tomeszová, 7.6.2011)

Foto č. 83 (Tomeszová, 7.6.2011)

4.4.5 Tůň v Markvarci

Jedná se o umělou vodní nádrž s výskytem d'áblíku bahenního (*Calla palustris*), která se nachází po levé straně od silnice na okraji osady Markvarec ze směru Krajková – Habartov na pozemku p.č. 8/1 k.ú. Markvarec u Krajkové. Dle článku v časopise Sokolovsko d'áblík pro svůj růst potřebuje bahnitý substrát a zároveň je omezen určitou maximální výškou vodní hladiny. Často roste pohromadě ve větším množství a v optimálních podmínkách dokáže vytvářet rozsáhlé a souvislé husté porosty, dokonce umí úplně zarůst vodní hladinu (Krása, 2010). Tůň v Markvarci je tomu jasným příkladem. Jedná se o sekundární stanoviště, d'áblík byl do nádrže uměle vysazen v roce 1987, kdy byl proveden jeho transport z rybníka v Libnově (Petr Uhlík, 2012, in verb.).

Dotčené pozemky: 8/1 (vodní nádrž – vodní nádrž umělá) k.ú. Markvarec u Krajkové

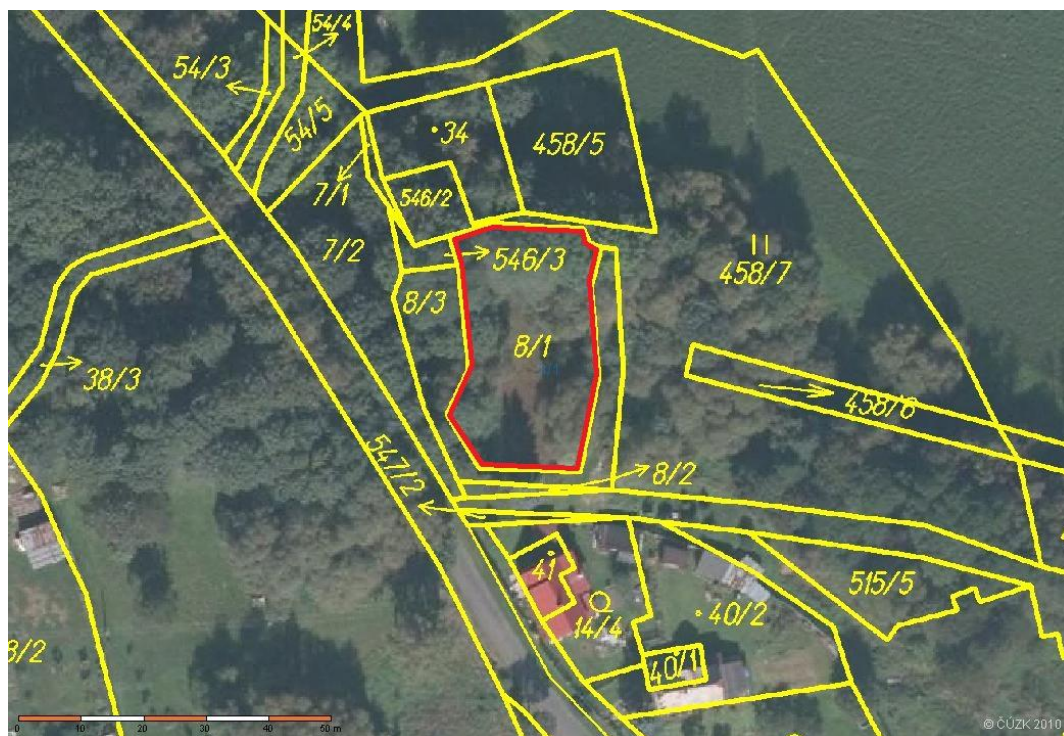
Výměra lokality: 0,08 ha

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

M1.6 Mezotrofní vegetace bahnitých substrátů

Navrhovaná opatření:

Prosvětlení břehových porostů z důvodu stínění, opadu listů, snížení ztráty vody (Krása, 2012, in verb.).

Obr. č. 31 Vymezení navrženého VKP k.ú. Markvarec u Krajkové (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomeszová, 2011)

Foto č. 84 Přes souvislý porost d'áblíku bahenního není vidět ani kousek vodní hladiny (Tomeszová, 14.7.2011)

Foto č. 85 Plodenství d'áblíku bahenního (Škrabalová, 12.7.2005)

Foto č. 86 Stav vodní plochy v podzimních měsících (Tomeszová, 2.11.2010)

4.4.6 Viklánek nad Hruškovou

Jedná se o zajímavý žulový skalní útvar – malý viklan na rozhraní pastviny a lesa severovýchodně od Hruškové o délce 3,5 m a šířce 2,6 m. Viklany vznikaly důsledkem obrušování ostrohrannými částicemi vátého prachu až písku těsně nad zemí v době, kdy nebyl zapojen vegetační kryt (v období doby ledové) (Petr Rojík, 2012, in litt.). Návrh na registraci dala Správa CHKO Slavkovský les a Krajské středisko Karlovy Vary (Bc. Petr Krása).

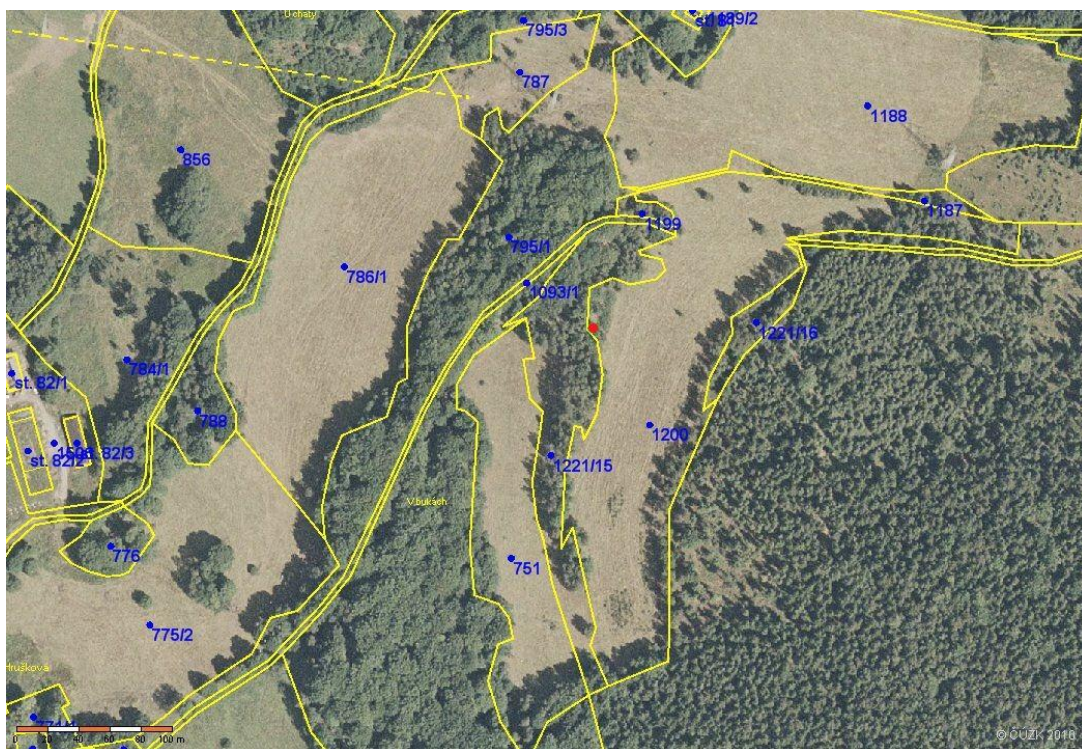
Dotčené pozemky: 1200 (TTP) k.ú. Hrušková

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin

Navrhovaná opatření:

- Odstranění náletových dřevin a suchých větví v blízkosti viklanu.
- Posečení travního porostu v okolí viklanu.

Obr. č. 32 Vymezení navrženého VKP k.ú. Hrušková u Sokolova (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomeszová, 2011)

Foto č. 87 (Tomeszová, 26.5.2011)

Foto č. 88 (Tomeszová, 26.5.2011)

Foto č. 89 (Tomeszová, 26.5.2011)

4.4.7 Vstavačová louka u Kaceřova

Lokalita s výskytem zvláště chráněného druhu prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) se nachází mezi obcí Kaceřov a Chlum Svaté Maří. Toto území ležící v katastrálním území Kaceřov u Kynšperka nad Ohří je v působnosti pověřeného obecního úřadu Kynšperk nad Ohří, kam bude také zaslán podnět na registraci. Terénním šetřením dne 12.5.2011 bylo zjištěno, že se lokalitě vyskytuje prstnatec májový v počtu 50-100 ks. Návrh na registraci dala Správa CHKO Slavkovský les a Krajské středisko Karlovy Vary (Bc. Petr Krása).

Dotčené pozemky: 304/1 (TTP) a 305 (TTP) k.ú. Kaceřov u Kynšperka nad Ohří

Výměra lokality: 0,35 ha

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

T1.5 Vlhké pcháčové louky

Navrhovaná opatření:

- Každoroční kosení lokality po odkvětu a vysemenění prstnatce májového (červenec – srpen) a odklizení posečené biomasy.
- Podnět na registraci lokality bude předán příslušnému orgánu ochrany přírody – MěÚ Kynšperk nad Ohří, majtkový odbor.

Obr. č. 33 Vymezení navrženého VKP k.ú. Kaceřov u Kynšperka (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomeszová, 2011)

**Foto č. 90 Celkový pohled na lokalitu
(Tomeszová, 12.5.2011)**

**Foto č. 91 Vstavač májový
(Tomeszová, 12.5.2011)**

**Foto č. 92 Rosnička zelená
(Tomeszová, 12.5.2011)**

4.4.8 Vstavačová louka u Krajkové

Lokalitu s výskytem prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) – chráněn dle § 3 a C3 – objevil v rámci mapování Natura 2000 Petr Uhlík. Loučka s výskytem tohoto ohroženého druhu je obklopena stromovým porostem a nachází se v jeho středové části. V roce 2011 bylo napočítáno cca 100 ks prstnatce.

Další zjištěné rostlinné druhy: kozlík dvoudomý (*Valeriana dioica*) – chráněn dle C4, suchopýr úzkolistý (*Eriophorum angustifolium*), tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*), zběhovec lesní (*Ajuga genevensis*), pomněnka lesní (*Myosotis sylvatica*), škarďa bahenní (*Crepis paludosa*), olešník kmínolistý (*Selinum carvifolia*), svízel bahenní (*Galium uliginosum*).

Dotčené pozemky: 112/1 (ostatní plocha – jiná plocha) k.ú. Dolina u Krajkové

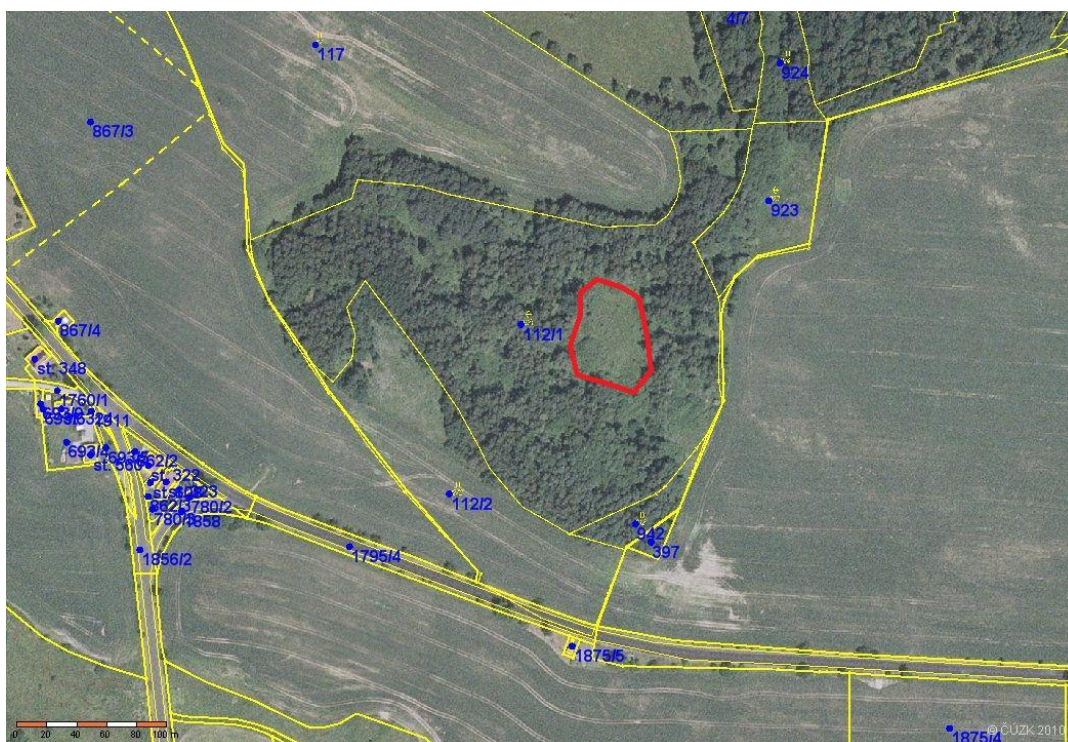
Výměra lokality: 0,2 ha

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

T1.6 Vlhká tužebníková lada, T1.5 Vlhké pcháčové louky

Navrhovaná opatření:

V současné době nejsou nutné žádné zásahy, lokalita je stabilní. Časem bude nutné odstraňovat nálety dřevin, aby lokalita nezanikla a omezit zarůstání lokality tužebníkem jilmovým (*Filipendula ulmaria*) (Uhlík, 2012, in verb.).

Obr. č. 34 Vymezení navrženého VKP k.ú. Krajková (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomesová, 2011)

Foto č. 93 Výskyt desítek kusů prstnatce májového (Tomeszová, 24.5.2011)

Foto č. 94 Jedinec prstnatce májového (Tomeszová, 24.5.2011)

Foto č. 95 Lokalita okrajově zarůstá tužebníkem jilmovým (Tomeszová, 24.5.2011)

4.4.9 Zatopený kamenolom v Hlavně

Těžba v čedičovém lomu (přesněji se jedná o olivinický nefelinit) probíhala od konce 19. století. Provoz kamenolomu byl několikrát zastavován a byl považován za ne hospodárný. Těžba v lomu probíhala až do roku 1964, kdy byl provoz zastaven z důvodu negativního vlivu kamenolomu na elektrotechnická zařízení nedaleko nově vybudované elektrárny Tisová (Beran, 2000). Bývalý lom se nachází mezi silnicí Citice – Hlavno a železniční zastávkou Hlavno. Je zde potvrzen výskyt zvláště chráněného druhu raka říčního (*Astacus astacus*) (Krása, 2012, in verb.).

Geologie:

Lávový proud olivinického nefelinitu s vyrostlicemi olivínu a augitu. Stratigrafická pozice: novosedelské souvrství, chodovské vrstvy, rozhraní oligocénu a miocénu, paleomagnetické stáří asi 23,5 Ma. Vyvěřelina má nevýraznou tlustě sloupcovitou odlučnost, sloupy se dělí do zakulacených segmentů. (Rojík, 2006).

Dotčené pozemky: 149/1 k.ú. Hlavno (ostatní plocha – jiná plocha)

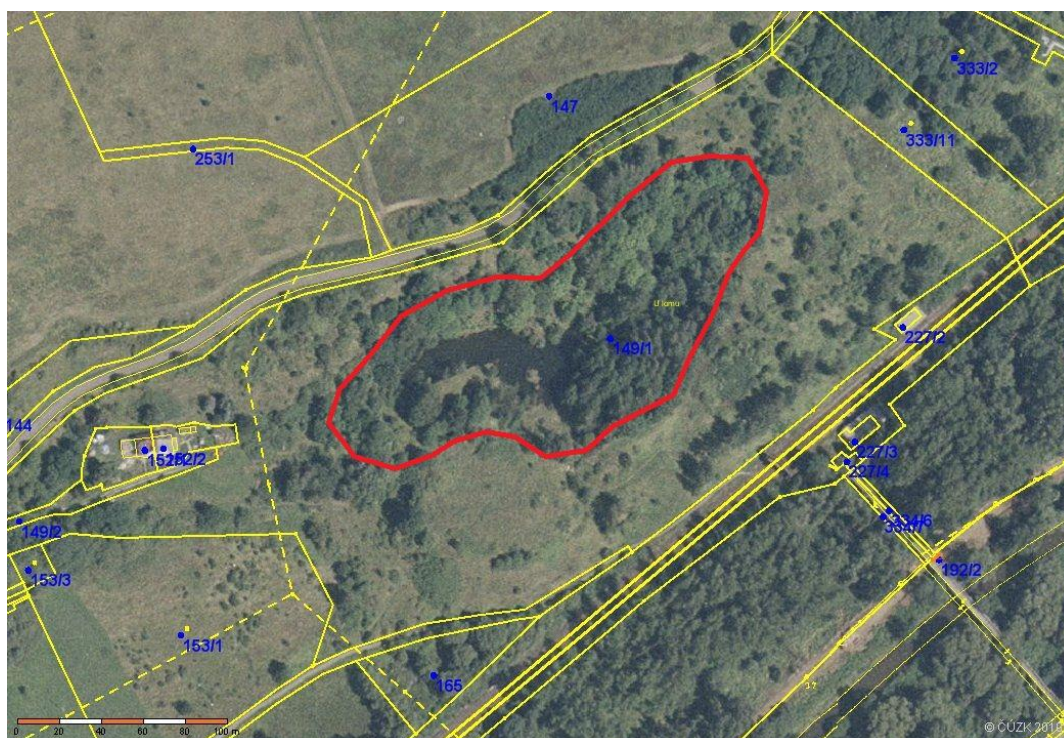
Výměra lokality: 1,27 ha

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

V.1G Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod (bez výskytu vzácných vodních druhů), S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin v mozaice s X12A Nálety pionýrských dřevin

Navrhovaná opatření:

Za současného stavu není nutné v lokalitě provádět žádné zásahy.

Obr. č. 35 Vymezení navrženého VKP k.ú. Hlavno (zdrojová data: ČÚZK, 2011, upravila Tomeszová, 2011)

Foto č. 96 Vodní plocha (Tomeszová, 8.11.2011)

Foto č. 97 (Tomeszová, 8.11.2011)

Foto č. 98 (Tomeszová, 8.11.2011)

4.4.10 Pěnovcové mokřady

K registraci je navržena část Velké podkrušnohorské výsypky nejzajímavější z pohledu hydrologického a hydrogeologického, která zahrnuje soustavu mokřadů vznikající průsakem vody z podloží a z dešťových srážek. Lokalita, zajímavá svým členitým a různorodým povrchem, se nachází zhruba 0,5 km za Lomnicí po levé straně silnice směrem na Vintířov. Lokalitou prochází Ježkova naučná stezka (Přikryl, Pecharová, 1997).

V lokalitě se nachází plošné prameniště, kde dochází k intenzivnímu srážení železa, přecházející do vodní plochy s vodopádem. Zde dochází k intenzivnímu srážení uhličitánů, k čemuž dochází z důvodu snižování vysoké koncentrace oxidu uhličitého, která v podzemí uhličitany rozpouštěla. Oxid uhličitý se odvětrává do vzduchu, v důsledku toho se zvýší pH a nastane srážení. Přitom se další oxid uhličitý odvětrává, srážení pokračuje, až koncentrace uhličitánů klesne pod 300-400 mg/l. Podmínkou tvorby pěnovců je tedy počáteční vysoká koncentrace uhličitánů v pramenící vodě a její pohyb v tenké vrstvě nebo turbulentní proudění umožňující rychlé odvětrávání oxidu uhličitého do vzduchu (Přikryl, III. 2012, in litt.).

Mnoho uměle vytvořených vodních ploch (s názvy Pavel, Tomáš, Jiřina, Rákosníček a další) jsou i přes malou úživnost a vysokou koncentraci rozpuštěných látek osidlovány různými druhy obojživelníků a spolu s porosty vodních rostlin obohacují biodiverzitu stanoviště.

Východní část lokality je zajímavá výskytem krušníku bahenního (*Epipactis palustris*) a baňičky bahenní (*Triglochin palustris*) (Přikryl, III. 2012, in litt.).

Zastoupení rostlinných druhů: prustka obecná (*Hippuris vulgaris*) – chráněna dle §1 a C1, kamýšník přímořský (*Bolboschoenus maritimus*), jitrocel přímořský (*Plantago maritima*) – chráněn dle §1 a C1, kruštík bahenní (*Epipactis palustris*) – chráněn dle

§2 a C2, bařička bahenní (*Triglochin palustris*), prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*) – chráněn dle §3 a C3, zeměžluč spanilá (*Centaureum pulchellum*) – chráněna dle C2, a další halofilní rostliny (Přikryl, 2011, in verb.).

Zastoupení živočišných druhů: ropucha krátkonohá (*Epidalea calamita*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), skokan zelený (*Pelophylax esculentus*), blatnice skvrnitá (*Pelobates fuscus*), čolek velký (*Triturus cristatus*), čolek obecný (*Triturus vulgaris*), mnoho druhů chrostíků (Přikryl, 2011, in verb.).

Dotčené pozemky: 593/2 (ostatní plocha – dobývací prostor), 543/1 (ostatní plocha – dobývací prostor), 541/1 (ostatní plocha – ostatní komunikace), 544 (ostatní plocha – dobývací prostor), 534/1 (ostatní plocha – dobývací prostor), 593/3 (ostatní plocha – dobývací prostor), 580 (ostatní plocha – dobývací prostor), 584/1 (ostatní plocha – dobývací prostor) k.ú. Lomnice u Sokolova

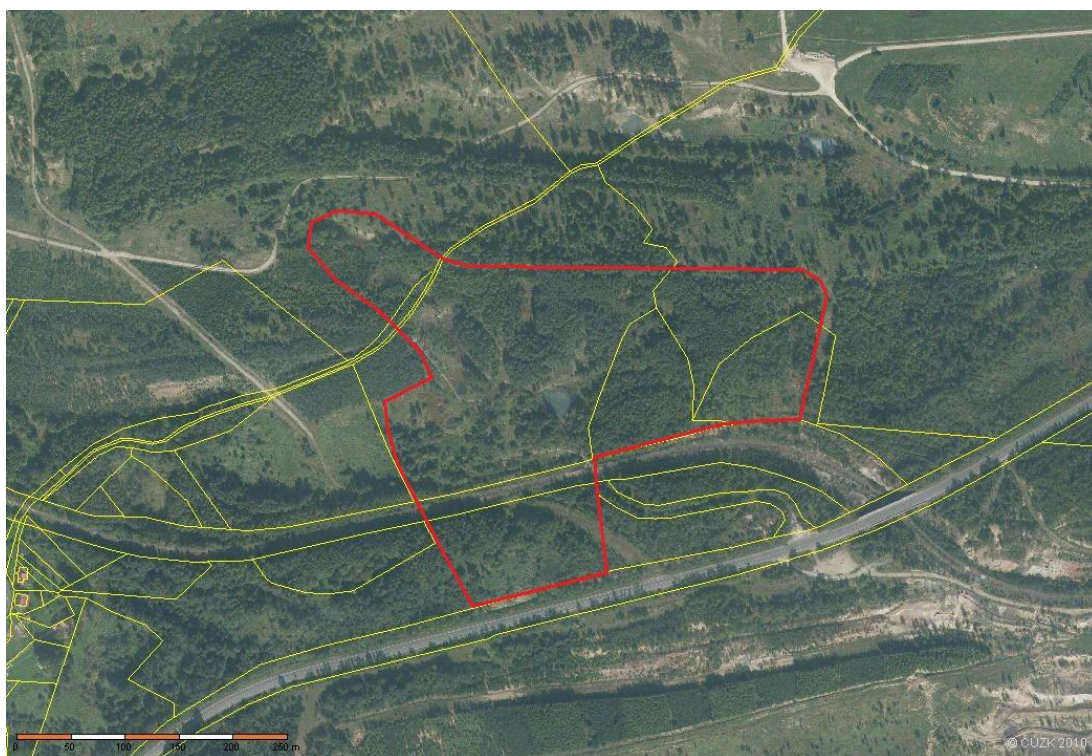
Výměra lokality: 9 ha

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

mozaika biotopů formace V1 (C,F) Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod, V5 Vegetace parožnatek, M1.1 Rákosiny eutrofních stojatých vod, M1.3 Eutrofní vegetace bahnitých substrátů, M1.7 Rákosiny a vegetace vysokých ostřic, R1.1 Luční pěnovcová prameniště, R1.2. Luční prameniště bez tvorby pěnovců, R1.3 Lesní pěnovcová prameniště, X12 Nálety pionýrských dřevin, K1 Mokřadní vrbiny

Navrhovaná opatření:

Lokalita v současné době nevyžaduje management. Půda je zde převážně kyselá, tudíž nedochází k masivnímu zarůstání dřevinami. Případné zásahy v lokalitě budou řešeny s vlastníkem pozemků (Přikryl, III. 2012, in litt.).

Obr. č. 36 Vymezení navrženého VKP k.ú. Lomnice u Sokolova (zdrojová data: ČÚZK, 2012, upravila Tomeszová, 2012)

Foto č. 99 Vodní plocha Pavel (Tomeszová, 2.9.2011)

Foto č. 100 Ježkův vodopád (Tomeszová, 27.3.2012)

Foto č. 101 Vysrážené uhličitany na hraně vodní plochy Pavel (Tomeszová, 27.3.2012)

4.4.11 Lokalita rosnatek u Bukovan

V lokalitě situované se východně od obce Bukovany na ploše, kde v současné době probíhá lesnická rekultivace v rámci ukončení těžební činnosti v lomu Medard – Libík, roste nespočet jedinců naší nejznámější masožravé rostliny rosnatky okrouhlohlísté (*Drosera rotundifolia*). Rosnatky zde rostou na jílovito-písčité, kyselé půdě chudé na živiny mezi výsadbou borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a náletem břízy bradavičnaté (*Betula pendula*) a vrby jívy (*Salix caprea*). Návrh na registraci dal RNDr. Ivo Přikryl.

Dotčené pozemky: 660/1 (ostatní plocha – dobývací prostor) k.ú. Habartov

Výměra lokality: 0,44 ha

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

Rané sukcesní stadium blízké T2.3B Podhorské a horské smilkové trávníky

Navrhovaná opatření:

Průběžné odstraňování náletových dřevin, tak aby nedocházelo k zarůstání lokality.

Obr. č. 37 Vymezení navrženého VKP k.ú. Habartov (zdrojová data: ČÚZK, 2012, upravila Tomeszová, 2012)

**Foto č. 102 Rosnatka okrouhlostá
(Tomeszová, 12.8.2011)**

**Foto č. 103 Lokalita postupně zarůstá
náletovými dřevinami (Tomeszová, 12.8.2011)**

Foto č. 104 (Tomeszová, 12.8.2011)

4.5 Registrované významné krajinné prvky ostatních obcí s pověřeným úřadem

Z ostatních obcí na Sokolovsku s pověřeným úřadem má registrované významné krajinné prvky pouze Městský úřad Chodov a Městský úřad Kraslice. Jedná se o tyto RVKP:

4.5.1 Dubová alej na pozemku p.č. 2567 k.ú. Dolní Chodov (MěÚ Chodov)

Významný krajinný prvek byl zaregistrovaný dle registračního listu 4.7.1994 z důvodu ochrany zbytků dubové aleje, jejíž převážná část zanikla z důvodu těžby hnědého uhlí. Alej se nachází jihozápadně od Bílé vody a tvoří ji 15 ks vzrostlých, historicky cenných dubů zimních, jejichž stáří je odhadováno přibližně na 170 let.

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X13 Nelesní stromová výsadba mimo sídla

Foto č. 105 Celkový pohled na dubovou alej u Bílé vody (Tomeszová, 2.2.2011)

4.5.2 Bílá voda na pozemku p.č. 2600/1 k.ú. Dolní Chodov (MěÚ Chodov)

Dle registračního listu se jedná o zrekultivovanou vodní plochu vzniklou zatopením lomu po těžbě hnědého uhlí zaregistrovanou jako významný krajinný prvek dne 4.7.1994. Vodní plocha je v současné době využívána k rekreaci a rybaření, v rámci rybářského revíru Chodovský potok 1 je každoročně osazována kapry, štikami, líný, boleny a candáty.

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

X14 Vodní toky a nádrže bez ochranné významné vegetace

Foto č. 106 Pohled na část vodní plochy Bílá voda (Vanda Tomeszová, 17.7.2009)

4.5.3 Koprnickové louky ve Stříbrné (MěÚ Kraslice)

Jedná se o typickou horskou krajinu s koprnickovými loukami, s jednotlivými dřevinami i souvislými porosty dřevin a s prameništi. Louky jsou děleny kamennými snosy. Jde o ekologicky i krajinářsky významnou lokalitu na pozemcích p.č. 49, 50, 51, 630, 654, 730, 593, 631, 403/3, 417/1, 417/2, 424/1, 424/3, 424/4, 424/5, 424/6, 427/1, 427/4, 427/5, 453, 455/1, 455/2, 455/3, 455/4, 455/5, 455/6, 455/7, 469, 478/1, 478/2, 478/3, 478/4, 494/1 (část), 494/16, 494/18, 494/19, 539/1 (část), 539/2, 539/3, 539/4, 539/5, 539/6, 539/7, 2300/1 (část), 2300/2, 2302 (část), 2303, 2306/1, 2306/2, 2307/1, 2307/2, 2308 v katastrálním území Stříbrná (RNDr. Jiří Hejkal, MěÚ Kraslice, 2012, in litt.).

Zařazení do biotopu dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2001):

T 1.2 Horské trojštětové louky

Foto č. 107 (Reichard, 14.10.2004)

6. Metodika

Při zpracování bakalářské práce jsem vycházela z mnoha zdrojů literatury a konzultacemi s místními odborníky. Při zpracování vlastních výsledků práce jsem postupovala podle Metodické pomůcky pro provádění registrace významných krajinných prvků zpracované Krajským úřadem Jihomoravského kraje, odborem životního prostředí (2005). Jedná se o jedinou dostupnou metodiku zpracovanou na toto téma. Nejprve jsem vyhodnotila dostupné podklady, tj. interní dokumenty MěÚ Sokolov (registrační listy a mapové přílohy), které jsem si zpracovala do přehledných tabulek a poté vyhodnocovala jednotlivé registrované významné krajinné prvky. Nedílnou součástí získávání potřebných informací pro charakteristiku lokalit byla terénní šetření prováděná v průběhu roku 2010 a 2011 především v období vegetace a s tím spojená fotodokumentace všech předmětných lokalit, v průběhu kterých byly zmapovány převažující druhy rostlin a dřevin a v lokalitách. Dále byly zjištěny výměry jednotlivých lokalit za pomoci katastrálních map, lokality byly zařazeny do příslušných biotopů dle katalogu biotopů České republiky (Chytrý, 2011) a byla navržena vhodná opatření jak zlepšit stav lokalit nebo alespoň zachovat lokality ve stávajícím stavu.

Součástí práce jsou kromě textové části a fotodokumentace jednotlivých lokalit také mapové přílohy – celkový přehled registrovaných významných krajinných prvků a lokalit navržených k registraci a dále vymezení ploch jednotlivých VKP (registrovaných i navržených) vypracované v aplikaci ArcMap, která je součástí softwaru ArcGIS 10. Vymezení ploch registrovaných významných krajinných prvků odpovídá nově navrženému stavu.

7. Diskuze

Jak už jsem uvedla v úvodu, v současné době má MěÚ Sokolov zaregistrováno celkem 23 významných krajinných prvků. Tehdejší MěÚ v Sokolově, odborem výstavby, územního plánování a životního prostředí bylo v roce 1993 zaregistrováno zápisem do seznamu celkem 25 významných krajinných prvků. Z toho byly již 3 významné krajinné prvky zrušeny v průběhu roku 2011. Důvodů ke zrušení registrace významných krajinných prvků je několik:

1. Došlo ke změně využití pozemků – pozemek je v současné době VKP ze zákona.
2. Zanikl důvod ochrany.
3. Registrace nebyla odůvodněná - RKVP byl zaregistrován na podnět obcí bez předchozího prověření stavu lokality.

Ze zákona vyplývá, že registrace VKP může být zrušena pouze v případě převažujícího veřejného zájmu. Proto byl v roce 2007 zaslán dotaz na MŽP o legislativní výklad k rušení registrace významných krajinných prvků, ve kterém bylo sděleno, že pokud byla provedena registrace významného krajinného prvku ze zákona, je nutné registraci zrušit s odůvodněním, že se jedná o nesprávnou registraci. To samé platí, pokud zanikl důvod ochrany, tj. došlo ke zničení (zániku) RVKP. MěÚ Sokolov plánuje zrušit dalších 10 RVKP. Zachováno bude 12 RVKP, u nichž budou provedeny pouze dílčí změny (nové vymezení hranic lokalit, změna názvu, zúžení či naopak rozšíření registrace).

Nejpříjemnější částí zpracování bakalářské práce bylo navrhnout nové lokality vhodné k registraci jako významný krajinný prvek. Při vytypování nových lokalit jsem čerpala především ze znalostí území svých kolegů a místních odborníků a také vlastním šetřením v terénu. Snažila jsem se, aby nové návrhy zahrnovaly nejen lokality botanického významu, kterých je na Sokolovsku poměrně dost, ale také lokality zajímavé po stránce geologické, hydrologické či dendrologické.

Při zařazení RVKP do lokalit určených ke zrušení registrace jsem přihlížela mimo posouzení stávajícího stavu lokalit také k faktu, zda je lokalita součástí ÚSES či nikoliv. Ačkoliv lokalita zcela nesplňovala charakteristické znaky významného krajinného prvku, ale byla součástí ÚSES, přiklonila jsem se k zachování lokality z důvodu zajištění ochrany ÚSES. Dle Petříčka (2009) jsou skladebné části ÚSES chráněny obecně jako celek coby veřejně prospěšné zařízení, po právní stránce však ochrana ÚSES v zákonech není příliš zakotvena.

K roku 2005 bylo v celém Karlovarském kraji registrováno 120 VKP (Melichar, 2005). Co do počtu RVKP je na tom nejlépe Ostrov a Karlovy Vary. Na Sokolovsku má kromě Sokolova zaregistrované významné krajinné prvky Chodov (2) a Kraslice (1), což není příliš povzbudivý údaj. Postoj obcí s pověřeným úřadem k registraci VKP je značně různorodý. Dle Chrudiny (2006) bylo na území České republiky v roce 2006 zaregistrováno více než 5600 významných krajinných prvků ve správním území 183 obcí s rozšířenou působností z celkových 206. Počet významných krajinných prvků ve správním území obce s rozšířenou působností se nejčastěji pohybuje v rozmezí od jednoho do deseti, řada obcí má však ve svém správním území desítky, ojediněle i stovky registrovaných významných krajinných prvků (maximum přesahuje 500 RVKP na jednu obec s rozšířenou působností, a to ve dvou případech). Tato různorodost, nejen v počtu, ale i v předmětu registrace, je dána především tím, že zatím nebyl vydán žádný obecně závazný předpis, který by stanovil podrobnosti ochrany významných krajinných prvků. V rámci přípravy podkladů pro Atlas krajiny České republiky byly v letech 2004-2005 shromážděny základní údaje o RVKP. Data byla sbírána formou dotazníků od obcí s rozšířenou působností a následně zpracována. Každý RVKP byl podle typu prostředí zařazen do jedné ze sedmi kategorií (vody, mokřady a břehy, travnaté plochy, dřeviny a dřevinné porosty, skály, sutě, odkryvy, naleziště nerostů a zkameněli, parky, zahrady a hřbitovy, kombinované prvky a jiné). V České republice spadá největší podíl RVKP do kategorie stromů a křovin, poměrně vysoký je podíl kombinovaných RVKP, které jsou zpravidla mozaikou dvou a více typů (Chrudina, 2006).

Dále se zaměřím na významné krajinné prvky registrované na pozemcích, které jsou významnými krajinnými prvky ze zákona. Ačkoliv výklad legislativního odboru MŽP (2007) je pro zrušení takto zaregistrovaného významného krajinného prvku, domnívám se, že to není zcela správné. Je mnohem jednodušší zajistit ochranu malého prvku, než-li rozsáhlého pozemku, jak je tomu například u lesních pozemků. Smrkovou monokulturu pěstovanou za účelem těžby dřeva nelze dle mého názoru považovat za významný krajinný prvek ze zákona. Tímto tématem se zabývá také Petříček (2009) a poukazuje na vhodnost revize tohoto typu VKP. Veškeré hospodaření v lese probíhá dle Lesního hospodářského plánu nebo dle Lesních hospodářských osnov a orgán ochrany přírody má velmi omezené možnosti, jak zasáhnout v případě, že je postupováno proti zájmům ochrany přírody. Jinak je tomu u lesů ochranných a lesů zvláštního určení, které mají plnit především funkci ekologickou a mimoprodukční (zákon č. 289/95 Sb., v platném znění).

Problém u registrovaných významných krajinných prvků vidím také v tom, že od doby registrace došlo v mnoha případech ke změně vlastnictví pozemku. Noví vlastníci se v některých případech vůbec od předchozích vlastníků nedozví, že mají na

svém pozemku registrovaný významný krajinný prvek a vyplývají pro ně určitá omezení dle zákona. Tento problém by vyřešil kód ochrany zapsaný v katastru nemovitostí.

Registrací významného krajinného prvku je zajištěna pouze jeho ochrana, zákon č. 114/92 Sb., v platném znění, ale neřeší péči o významné krajinné prvky tak, aby byla jejich hodnota zachována. Vlastník nemá povinnost provádět potřebné zásahy. V praxi je provádí z vlastní aktivity orgán ochrany přírody, což je dosti problematické, a to vzhledem k tomu, že není oddělena státní správa od samosprávy a ORP nechtějí ze svého rozpočtu hradit zásahy v jiných obcích a na soukromých pozemcích.

8. Závěr

Obecná ochrana přírody je stejně důležitá jako jakýkoliv jiný způsob ochrany. Každý typ krajiny má jiné aspekty, které je důležité chránit. V zemědělské krajině je důležitá ochrana mezí a remízků, které zvýší biodiverzitu jinak stereotypní krajiny. Pro jihočeskou krajinu jsou například typické vzrostlé dubové aleje na hrázích rybníků, Sokolovsko je typické svojí těžební krajinou, dříve také tzv. měsíční. Dnes již dle mého názoru neodpovídá toto označení skutečnosti. Z měsíční krajiny se pomalu stává zelený region s pestrým zastoupením rostlinných a živočišných druhů na výsypkách, které zaujímají poměrně velkou rozlohu krajiny Sokolovska a mají tutíž výrazný vliv na celkový krajinný ráz. Mnoho zajímavých lokalit vzniklo právě důsledkem činnosti člověka. Zmínila bych například přechodně chráněnou plochu Sivestr vyhlášenou MěÚ Sokolov, která se nachází v části bývalého lomu Silvestr nedaleko obce Březová nebo evropsky významnou lokalitu Erika po levé straně silice ve směru Svatava - Lomnice.

Zpracování tohoto tématu bakalářské práce mi dalo jistý pocit naplnění, výsledky práce dále využiji v praxi při revizi registrovaných významných krajinných prvků v působnosti pověřeného obecního úřadu Sokolov. Při dalším studiu bych ráda na toto téma navázala v magisterské práci.

9. Použitá literatura

- ANDĚL, Petr. EVERNIA. *Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje karlovarského kraje na životní prostředí: Příloha č. 2 Zhodnocení krajinného rázu na území Karlovarského kraje*. Liberec, 2005.
- BERAN, Petr. *O kamenolomech na Sokolovsku: 1. část*. Zpravodaj Sokolovská uhelná. 2000, roč. 2000, č. 3.
- CHRUDINA, Zdeněk. *Registrované významné krajinné prvky na území České republiky*. Veřejná správa. 2006, roč. 31, č. 2006. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2006/31/konz.html>.
- CHYTRÝ, Milan. *Katalog biotopů České republiky: interpretační příručka k evropským programům Natura 2000 a Smaragd*. Vyd. 1. Editor Milan Chytrý, Tomáš Kučera, Martin Kočí. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR ve spolupráci s katedrou botaniky Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně a Botanickým ústavem Akademie věd České republiky, 2001, 304 s. ISBN 80-860-6455-7.
- KASKOVÁ, Alexandra. *Územní plán obce Dolní Nivy*. 2006.
- KRAJSKÝ ÚŘAD JIHOMORAVSKÉHO KRAJE, odbor životního prostředí. *Metodická pomůcka pro provádění registrace významných krajinných prvků*. Brno, 2005. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=27386&TypeID=2>.
- KRÁSA, Petr. *Ohrožené, vzácné a chráněné rostliny Sokolovska: Ďáblík bahenní*. SOKOLOVSKO: Časopis obyvatel a přátel Sokolovska. 2010, roč. 2010, č. 2, s. 40-41.
- KRÁSA, Petr. *SUCCISA PRATENSIS Moench – čertkus luční*. In: HOSKOVEC, Ladislav. *BOTANY* [online]. 2007 [cit. 2012-04-09]. Dostupné z: <http://botany.cz/cs/succisa-pratensis/>
- LIPSKÝ, Zdeněk. *Krajinná ekologie pro studenty geografických oborů*. Praha: Karolinum, 1999.
- LÖW, Jiří a kol.. *Rukověť projektanta místního územního systému ekologické stability*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 1995, 122 s. ISBN 80-857-6555-1.
- LÖW, Jiří a MÍCHAL, Igor. *Krajinný ráz*. 1. vyd. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, 2003, 552 s. ISBN 80-863-8627-9.
- MELICHAR, Vladimír. *PŘÍRODOVĚDNÝ PRŮZKUM A MANAGEMENT ZÁJMOVÝCH ÚZEMÍ. Koncepce ochrany přírody a krajiny Karlovarského kraje*. Karlovy Vary: Karlovarský kraj, 2005. Dostupné z: http://gis.kr-karlovarsky.cz/viewtree_kopkkk/.

- MĚSTSKÝ ÚŘAD SOKOLOV, odbor stavební a ÚP. *Územně analytické podklady obce s rozšířenou působností Sokolov: Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území, 1. aktualizace, 2010.* Sokolov, 2010.
- MICHÁLEK, Jaroslav. *Významné stromy Sokolovska: Odborné biologické posudky na některé mimořádně významné stromy, které lze vyhlásit za památné stromy rozhodnutím Městského úřadu Sokolov.* Sokolov: Krajské muzeum Sokolov, 2005.
- MŽP ČR, územní odbor pro plzeňskou oblast. *Významný krajinný prvek: Metodická pomůcka pro vymezení kostry ekologické stability.* Plzeň, 1991.
- MŽP, legislativní odbor. *Legislativní výklad ve věci rušení registrace významných krajinných prvků.* Praha, 2007.
- MŽP. *Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000.* Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2004. PLANETA 2004. ISSN 1213-3393.
- NEUHÄUSLOVÁ, Zdenka. *Mapa potencionální přirozené vegetace České republiky: textová část.* Vyd. 1. Praha: Academia, 1998, 341 s. ISBN 80-200-0687-7.
- NOVÁKOVÁ, Milena. *Retrospektiva a perspektiva Husových sadů a Zámeckého parku v Sokolově: Koncepce výsadeb.* Sokolov: FORNICA GRAPHICS, s.r.o., 2005-2006.
- PETŘÍČEK, Václav. Významné krajinné prvky včera, dnes a zítra. In: „ÚSES - zelená páteř krajiny“ - 4.-5.září 2007. Praha: AOPK ČR, 2007. Dostupné z: <http://www.uses.cz/data/sbornik07/Petricek.pdf>.
- PETŘÍČEK, Václav. Významný krajinný prvek – stále horký a nedopečený brambor. In: „ÚSES - zelená páteř krajiny“ – 7.-9.září 2009. Praha: AOPK ČR, 2009. Dostupné z: <http://www.uses.cz/data/sbornik09/Petricek.pdf>.
- PROCHÁZKA, F. *Černý a červený seznam cévnatých rostlin ČR.* Příroda, Praha: Příroda, 2001.
- PŘIKRYL, Ivo a FAINA, Richard. *Zhodnocení funkce ekosystému na vybraných částech výsypek Sokolovské uhelné a.s. (včetně přínosu provedených úprav z hlediska jejich biologické hodnoty a návrhu úprav na dalších plochách: Souhrnná zpráva za rok 1996.* Vodňany: Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický Jihočeské univerzity se sídlem ve Vodňanech, 1996.
- PŘIKRYL, Ivo a PECHAROVÁ, Emilie. *Naučná stezky Ježkův malý sladký okruh: Návrh trasy a zastávek.* 1997.
- ROJÍK, Petr. *Dočasně chráněná plocha v lomu Medard-Libík: Důvody pro vyhlášení ZCHÚ "Kamenné pařezy".* 2000.

- ROJÍK, Petr. Hlavno. In: GÜRTLEROVÁ, Pavla. *Geologické lokality* [online]. 2006 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z: <http://lokality.geology.cz/2521>
- ŘEHOUNEK, Jiří, ŘEHOUKOVÁ, Klára a PRACH, Karel. *Ekologická obnova území narušených těžbou nerostných surovin a průmyslovými deponiemi*. 1. vyd. České Budějovice : Calla, 2010. 172 s. ISBN 978-80-87267-09-7.
- ŠTROS, Ivan. *Územní plán Krajková*. 2009.
- UHLÍK, Petr a ROJÍK, Petr. *Habartovské sluňáky*. Arnika ZO ČSOP Kladská, p.28. 2011, 2011(1).
- VÚKOZ. *Atlas krajiny České republiky*. Průhonice: VÚKOZ 2009, 1331 s. ISBN 978-80-85116-59-5.
- ZAHRADNICKÝ, J., MACKOVČIN, P. a kol. *Chráněná území ČR Plzeňsko a Karlovarsko: Okres Sokolov*. 1. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2004.

Legislativa

- Vyhláška MŽP č. 395/1992 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona ČSN č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny.
- Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.
- Zákon č. 289/95 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), v platném znění.
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

10. Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1 Celkový přehled lokalit RVKP a lokalit navržených k registraci jako VKP

Příloha č. 2 RVKP Vodní plocha Dolní Rychnov

Příloha č. 3 RVKP TTP v okolí rychnovských rybníků

Příloha č. 4 RVKP TTP navazující na zástavbu Dolní Rychnov

Příloha č. 5 RVKP Zamokřená lokalita v Anenské Vsi

Příloha č. 6 RVKP Lokalita u rybníka v Anenské Vsi

Příloha č. 7 RVKP Prameniště nad Habartovem

Příloha č. 8 RVKP Louky nad přehradou Horka

Příloha č. 9 RVKP Kamenné pařezy

Příloha č. 10 RVKP Vstavačová lokalita na Staré Ovčárně

Příloha č. 11 RVKP Vstavačová lokalita Hlavno

Příloha č. 12 RVKP Zámecký park a Husovy Sady

Příloha č. 13 Třešňová alej Květná – Horní Částkov – RVKP návrh

Příloha č. 14 Hornočástkovská jasanová alej – RVKP návrh

Příloha č. 15 Vstavačová louka u kamenolomu Horní Rozmyšl – RVKP návrh

Příloha č. 16 Kosatcová louka u osady Jalový Dvůr – RVKP návrh

Příloha č. 17 Tůň v Markvarci – RVKP návrh

Příloha č. 18 Viklánek nad Hruškovou – RVKP návrh

Příloha č. 19 Vstavačová louka u Kaceřova – RVKP návrh

Příloha č. 20 Vstavačová louka u Krajkové – RVKP návrh

Příloha č. 21 Zatopený kamenolom v Hlavně – RVKP návrh

Příloha č. 22 Pěnovcové mokřady – RVKP návrh

Příloha č. 23 Lokalita rosnatek u Bukovan – RVKP návrh